

WESTGÖTARNAS IDROTTHISTORIA

Nr 4 - dec 2008 - Årgång 5

Marcus från Lerdala sensationsvann

FOTO: Roland S Lundström/NK

22-åringen Marcus Hellner från Lerdala på prispallen efter sin seger i världscupspremiären i Gällivare.

Se artikel på sidan 26

I DETTA NUMMER	sid
Ordföranden har ordet	2
Information från sällskap/föreningar m. fl.	3
Idrottshistorisk rikskonferens i Järvsö	4
Vadsbo Idrottsmässa	5
Diplomerade Idrottshistoriker	5
Medaljerade maratonmän och kvinnor	6
Maratonlopp	7
Minnesord om Rolf Axelsson	7
Vänersborgare kollar autofrafer	8
AIK-färger	8
Bengt Adolfson - en dalsländsk VIF:are	9
Lars-Erik Arvelin, en svensk mästare	11
Friidrottare från Västergötland där födelseuppgifter saknas	12
Distriktsmuseet i Vänersborg	13
Debattartikel	13
Rio-Kalle	13
Till minne av Lennart Bergelin	14
Med tennisracket runt Indien	14
Boråsbrottning har gamla anor	18
Proffsboxning i Västergötland	20
En brödratrio värd att minnas	22
Gång på gång på gång	23
Skaras ungdomsstipendiat 2008	23
Full fart på Skaraidrotten för mer än 100 år sedan	23
Idrottsprofiler på biblioteket i Tibro	24
Idrottscafé med handbollstjejerna Anna och Lisa	24
Guldtjejer populära gäster i Skara	24
Radioreporter vid OS är ingen semesterresa	25
Hellner gav allt för segern	26
Flacks tunga skalp - slog Europas bästa herrar och vann 100 000	27
Wall of Fame	28
Vinterkruss	29
Adresser och telefonnummer	30
WIS styrelse	31

NÄSTA NUMMER, febr 2009, innehåller bl. a. idrottshistoria från Borås, Lidköping, Tibro och Trollhättan

IDROTTHISTORISKA SÄLLSKAP/FÖRENINGAR I VÄSTERGÖTLAND SOM ÄR MEDLEMMAR I WIS

Alingsås
Borås
Essunga
Falbygden
Herrljunga
Karlsborg
Lidköping
Mark
Skara
Tibro
Tidaholm
Trollhättan
Vadsbo
Vara
Wårgårda
Vänersborg
Västgötaidrottens Guldklubb

Ordföranden har ordet

Snart är ännu ett idrottshistoriskt år, med OS i Peking som höjdpunkt, till ända och när denna tidning når Er är bara en del av december kvar av år 2008 och vintersporterna har tagit över.

Via radion nås vi av att den framgångsrike skytten i Paralympics, Jonas Jacobsson, har tilldelats Svenska Dagbladets bragdmedalj. 1950 erhöll Lennart Bergelin, född i Alingsås samma utmärkelse. Lennart slutade sina dagar i början av november, 83 år fyllda, och på annan plats i detta nummer kan ni läsa hans intressanta berättelse från sin tre månaders resa till Indien för drygt 60 år sedan

Tommy Wahlsten

Den i Lerdala uppvuxne Marcus Hellner överraskade stort i skidornas världscup-premiär i Gällivare den 22 november och i elitserien hittar vi bandylagen Vänersborg, Villa-Lidköping och Gripem Trollhättan, handbollslagen i Alingsås och Skövde, basketlagen Borås och Marbo, bordtennislaget Mariedal, volleybollag i Falköping, tennislag i Lidköping och Sandared, innebandylag i Mullsjö och i ishockeyns Allsvenska Borås och Mariestad.

Idrotten i Västergötland är framgångsrik och har så varit under 100 år och året som håller på att ta slut har för Westgöta Idrottshistoriska Sällskap präglats av det faktum att Västergötlands Idrottsförbund firat 100 verksamhetsår och att vi själva fyllt mera måttliga 20.

Alltifrån VIF:s jubileumsfirande i Vara i januari, utställningen på Västergötlands museum i Skara under maj till augusti och andra aktiviteter på lokal nivå, vårt eget firande i Borås den 30 augusti samt höstens vandringsutställning under fyra månader där Borås, Mark, Trollhättan, Vänersborg, Essunga, Tibro, Skara, Lidköping, Vadsbo och Karlsborg har visat upp de framtagna roll-upsen, är saker vi kan vara stolta över i vårt arbete med att bevara idrottens historia.

När ett år tar slut står alltid ett nytt för dörren - planera därför redan nu inför vårt årsmöte som kommer att hållas i Tibro den 21 mars 2009. Mer om detta kommer i vårt februari nummer där det också går bra att annonsera om de årsmöten Ni själva skall hålla i de lokala föreningarna. Glöm heller inte att skicka in Er årsrapport/verksamhetsberättelse till vår sekreterare.

Avslutningsvis vill jag passa på tillfället att önska samtliga medlemmar i de lokala sällskapen/föreningarna, Västergötlands Idrottsförbund, SISU, styrelsekamrater, valberedning och revisorer i WIS samt övriga som medverkat i vår verksamhet, **en riktigt GOD JUL och ett GOTT NYTT ÅR!**

Tommy Wahlsten
Ordförande i WIS

INFORMATION FRÅN IDROTTSHISTORISKA SÄLLSKAP OCH FÖRENINGAR M. FL.

Alingsås Idrottshistoriska Sällskap

har "Öppet hus" i klubblokalen,
Östra Kyrkogatan 3 (in på gården),
måndagarna den 2 febr, 2 mars och 6 april kl 15-18.

Välkomna!

Lidköpings Idrottshistoriska Sällskap

inbjuder till **årsmöte** torsdagen den 19 februari kl. 19.00

Plats: Lidköpings Idrottsmuseum, Kylanderskolan
Program: Årsmötesförhandlingar enl. stadgarna §14,
kvällens gäst, fika

Hjärtligt välkomna!

Styrelsen

Örebro Läns Idrottshistoriska Sällskap inbjuder till

Riksidrottshistoriskt möte i Örebro den 24-25 januari 2009

På uppdrag av Idrottshistoriska Riksförbundet "IHRF" har vi glädjen att inbjuda till idrottshistorisk konferens samt ett extra årsmöte med IHRF.

Till Örebro tar Du dig lätt med bil eller tåg. Hotell etc. finns på gångavstånd från centralen. För ytterligare information se kommande kallelse.

Vår ambition är att bjuda på två intressanta och innehållsrika dagar. Du får exempelvis möjligheten att se och få bakgrunden till de båda utställningarna, "Ronnie Petterson" och "Örebro Sportklubb 100 år", presenterat.

Upplysningar lämnas av Rolf Hallgren, tel. 0702 70 62 21, E-post: rolf.hallgren@comhem.se.

Örebro Läns Idrottshistoriska Sällskap
Rolf Hallgren
ordförande

OBS! Senaste datum för amälan meddelas i kallelsen.

Tidplan för "Westgötarnas Idrottshistoria" 2009

<u>Nr</u>	<u>Manusstopp</u>	<u>Utgivningsdatum</u>	<u>Deltagande sällskap/föreningar</u>
1	19 januari	V08	Borås IHS, Lidköpings IHS, Tibro IHS och Trollhättan
OBS! Detta nummer är också WIS årsskrift 2008			
2	20 april	V21	Alingsås IHS, Marks IHS, Wårgårda IHS och Vadsbo IHS
3	17 augusti	V38	Falbygdens IHS, Herrljunga IHS, Vara IHS och Essunga IHS
4	16 november	V51	Karlsborgs IHS, Vänersborgs IHS, Tidaholms IHS och Skara IHS

Idrottshistorisk rikskonferens i Järvsö

11-12 oktober hölls årets rikskonferens för de idrottshistoriska organisationerna på Järvsöbaden i ett höstfagert Hälsingland. Borås Idrottshistoriska Sällskap hade organiserat två minibussar som fylldes upp med deltagare från Halland, Västergötland och Närke så den långa resan blev i sig en viktig del i det som skulle prägla konferensen, dvs frågor kring hur vi samverkar och utvecklar vår verksamhet.

På Järvsöbaden möttes vi av entusiasterna i Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap med Olle Arvidsson och Erik Wiger i spetsen och den utställning man arrangerat om idrottslivet i landskapet, ett idrottsliv där bandyn självklart varit och är dominant.

Kommunalrådet Sören Jörgård hälsade sedan välkommen, berättade om kommunen och överlämnade som gåva till alla, en linblomsformad ljusstake. Efter ytterligare välkomnande från Olle Arvidsson var Jakob Bjurström från SCIF förste föredragshållare. Ämnet var filmprojektet där de filmer som SCIF erbjuder sällskapen nu förutom på Riksidrottsmuseet även finns i Borås, Falun, Göteborg, Malmö och Örebro. Antalet klara filmer är 220 och ytterligare 140 tillkommer i höst. Man hjälper gärna till att komplettera med lokala inslag men arbetet har en tidspress eftersom avtalet med SVT löper ut vid årsskiftet. Den utrustning som ett sällskap måste kunna ställa upp med kostar f n ca 25 000 inkl en multimediamöbel. Sedan Jonas Hedman kort informerat om sin utgivning av friidrottslitteratur tog Erik Wiger vid och berättade hur idrotten och särskilt bandyn kom till Hälsinglands städer, bruksorter och glesbygd i ett intressant föredrag.

Vår guide och värd Olle Arvidsson har samlat oss framför JärvZoo och berättar om nutid och framtid för Järvsö i allmänhet och Öjoberget i synnerhet. Alpinanläggningen och JärvZoo är de stora attraktionerna.

Efter lunch var det dags för sightseeing på skidanläggningen på Öjoberget med en vidunderlig utsikt över Ljusnans dalgång och på friidrottsanläggningen Strandvallen som liksom den angränsande ishockeyhallen byggts och sköts genom ideella insatser. Imponerande!

Vi hann också med ett givande föredrag om att dokumentera idrottshistoria och att skriva jubileumsböcker. Frågan om det ibland negativa förhållandet mellan "barfotaforskningen" och den akademiska diton belystes men även hur vi kan förnya oss själva genom nya infallsvinklar, nya ämnesval och en mera vetenskaplig approach. Plus våra viktiga uppgifter att även dokumentera den moderna idrotten och rädda de många arkiv som idag finns i primitiva och oskyddade utrymmen. Lars Johansson från Föreningsarkivet i Borås framhöll när det gäller det senare att samverka med kommunala arkiv och föreningsarkiv är den enda rimliga vägen att gå.

Sedan blev det en suverän middag (hallonmarängtårten med vispgrädde, jag säger bara det...) och Skrönornas afton innan deltagarna fastnade framför teven och Sveriges kvalmatch mot Portugal.

På söndagförmiddagen informerade Kalle Örsan från Riksidrottsmuseet om den enkät som sällskapen fått och som 32 organisationer svarat på, dvs ca 30%. Sedan var det dags för årsmöte med vår riksorganisation IHRF. Sedan det visat sig att det inte förelåg någon revisionsberättelse fann stämman att mötet skulle ajourneras och återupptas 24 januari i Örebro. I samband med detta ska styrelsen också presentera en stadgeöversyn.

Och sedan var två givande dagar slut förutom då den 60 mil långa hemfärden. Våra värdar från Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap ska ha all heder av arrangemanget och Järvsöbaden var en utmärkt konferensanläggning!

Tommy Olsson
Ordf. i Borås IHS

Olle Arvidsson och Erik Wiger njuter i solskenet på Strandvallen. I bakgrunden Järvsö kyrka, Sveriges största landsortskyrka.

WIS ordförande på bild - med här endast för utsiktens skull.

FOTO: Christer Carnegren

Vadsbo Idrottsmessa 2008

I mitten av oktober arrangerade SISU och Västergötlands Idrottsförbund, tillsammans med föreningar och andra organisationer i Vadsbo, en idrottsmessa på Karlsholme i Mariestad.

Invigningen av mässan gjordes av speedwayföraren Peter Karlsson.

Uppslutningen var mycket god, både vad gäller utställare som publikt. Mässans program spann över ett stort register med föreläsningar, prova på aktiviteter, uppvisningar och en paneldebatt på temat "idrotten nu och i framtiden".

Deltagare i debatten var Radiosportens Mats Strandberg, Friidrottens Erika Johansson, Moderna Femkampens Martin Lamprecht, Simningens Louise Karlsson och Fotbollens Mikael Nilsson från IFK Göteborg.

Debattörerna kommenterade olympiska spelen i Kina, den alltmer utbredda elit-satsningen på allt för unga idrottare och vilka utmaningar idrotten troligen kommer att få brottas med i framtiden.

Bland föreläsarna på mässan kan nämnas Färjestads FK:s tränare Tommy Samuelsson, som berättade om sin egen karriär och också om hur det är att vara tränare på elitnivå. Radiosportens altmeister Mats Strandberg visade sig, vid sidan av ett gediget sportkunnande, även vara en utomordentligt duktig imitator med många kända röster på reportuaren.

Vadsbo Idrottshistoriska Sällskap deltog med en monter på mässan där Bernt Johanssons vinnarcykel från OS i Montreal 1976 drog många blickar till sig.

De flesta av Vadsbos idrottsföreningar fanns också på plats och presenterade sina versamheter, liksom NTF, som informerade om vikten av säkerhetstänkandet i samband med idrottsresor. Fackförbundet Unionen, som organiserar flertalet av de anställda inom idrotten, hade också en informationsmonter.

Mässan avslutades på lördagskvällen med en bankett för inbjudna och föreningsrepresentanter. Under bankettkvällen utauktionerades signerade matchtröjor från några elitföreningar i fotboll och ishockey under mässgeneralen Andreas Fägers ledning.

Bo Zackrisson
Vadsbo IHS

Speedwayföraren Peter Karlsson i samspråk med Björn Berggren framför VIHS-monter.

Bo Zackrisson och mässgeneralen Andreas Fäger auktionerar ut matchtröjor.

Diplomerade Idrottshistoriker

Ur Skaraborgs Allehanda

Nu har även Yngve Johansson fått sitt diplom av Westgöta Idrottshistoriska Sällskap.

Han var med och grundade Tibro Idrottshistoriska Sällskap för 18 år sedan och fick ta emot diplommet under en ceremoni vid Lilla hörnan i Tibro sporthall.

Westgöta Idrottshistoriska Sällskap firade nyligen 20-årsjubileum i Borås och sex medlemmar i Tibro Idrottshistoriska sällskap fick då ta emot utmärkelser.

Tre av dem var med och bildade sällskapet i Tibro 1990, Gösta Wahll, Ingemar Karlsson och Yngve Johansson.

Gösta fick ta emot standar, medan övriga fem från Tibrosällskapet erhöll diplom för sina mångåriga insatser.

De fem är Ingemar Karlsson, Christer Carnegren, Bengt Lundberg, Bengt Jalmelin och Yngve Johansson.

Yngve Johansson kunde inte medverka i

Yngve Johansson tar emot diplommet från Westgöta Idrottshistoriska Sällskap av Tibroordföranden Ingemar Karlsson. Bakom dem ses Bengt Lundberg, Bengt Jalmelin och Christer Carnegren som också förädrades diplom, samt Gösta Wahll som fick standar.

Borås och fick därför ta emot sitt diplom vid en lokal ceremoni vid sällskapets Lilla Hörna i sporthallen.

Obesegrad brottare Yngve är inte bara en av grundarna av idrottshistoriska sällskapet, utan fanns bland pionjärerna när Brottarklubben och Bågskytte-sällskapet bildades. Han är dessutom Tibros ende obesegrade tungviktare i brottning.

-Han vann på v. o. i sin enda match, berättar kamraterna i Idrottshistoriska sällskapet

Yngve har varit aktiv som ledare, bland annat när dottern Tina Boork (gift med hockeyprofilen Leif Boork) spelade handboll i Tibro HR

-Och så har han sparkat boll på "Gustenaplan" bakom parken.

Lars-Ola Carlén

Medaljerade maratonmän och kvinnor från Västergötland under 99 år

SM i maratonlöping har arrangerats 99 gånger och nästa år är det alltså dags för SM-mara nr 100. Första tävlingen arrangerades 1910 i Stockholm och vanns av Sigfrid "Sigge" Jacobsson, IFK Stockholm, som sprang de fyra milen på 2.46.59.4. Platsen för loppet var Idrottsparken och det var enda gången maratontävlingen avgjordes på en rundbana. 28 löpare kom till start för att avverka de 108 varven på banan som mätte 369,1 meter. Sigge vann med över 12 minuter före tvåan och varvade alla löpare minst fem gånger. Det var först år 1948 som sträckan blev den nuvarande 42,2 km (42195 meter). I flera fall var dock loppsträckorna kortare än vad som angivits 1930 (*1) och 1947 (*2) så korta som ca 37 km. Det är först från 1981 som banorna är kontrollmätta av utbildade funktionärer från friidrottsförbundet.

1926 blev **Lennart Larsson** (*3), **Falköpings AIK**, förste västgöte att ta medalj då han blev trea på 2.47.02.

10 år senare fick **Martin Gustafsson** (*4), **IFK Skövde**, samma placering på tiden 2.38.49.

1945 vann Tiarps-sonen **Gösta Leandersson** (*5), **KFUM Borås**, de fyra milen på 2.35.01.4.

Gösta vinner också både 1948, 1949 och 1950 och nu har sträckan utökats till 42,2 km. Gösta tävlade nu för IFK Östersund och vid sin fjärde och sista SM-seger för Vålådalens SK.

Året efter, 1951, blir **Bengt Hansson** (*6), **Falköpings AIK**, trea på 2.46.23 och sedan dröjer det 23 år innan vi hittar nästa medaljör – då **Bertil Larsson** (*7), **Trollhättans IF**, springer in på en silverplats 1974 med tiden 2.23.41.

Återigen ett hopp fram i tiden – nu till 1995 – för att hitta näste man, **Lars Andervang** (*8) från **IK Ymer**, som placerar sig som trea på 2.16.05. Tio år senare, 2005, är det dags för nästa medalj då **Runar Höiom** (*9), **Alingsås IF**, blir trea på 2.23.31.

SM i maraton för kvinnor dröjde till 1980 då fem tjejer kom till start i tävlingarna som arrangerades i Kristianopel i Blekinge. Siv Larsson från IFK Umeå vann på 2.54.33 och på tredje plats kom **Monica Lööf** (*10), **Mariestads AIF** på tiden 3.06.21.

Meeri Bodelid, som under 70-talet tävlade för IK Ymer i Borås, vinner 1982 men

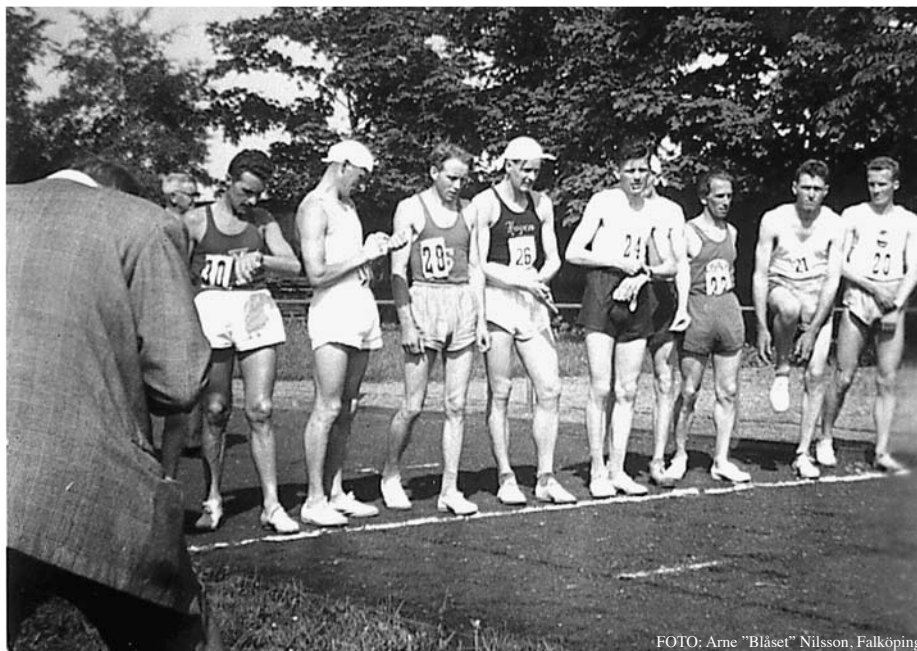

FOTO: Arne "Bläset" Nilsson, Falköping

Start på Odenplan i Falköping för SM-maran 1953. Från höger ses Gösta Leandersson, som fick bryta p.g.a. skoskav.

Därefter syns segraren Gustav Jansson, IK Viking, Hagfors. Med nummerlapp 24 syns Tore Frejd från Stenstorp beredd att starta klockan.

tävlade då för Högbo GIF liksom vid tredjeplaceringar 1984 och 1986. Året efter Meeris seger är det dags för **Evy Palm** (*11), **Lidköpings IS**, att ta plats på prispallen. Hon kommer tvåa på 2.42.22 för att året efter, 1984, vinna på 2.39.38. Efter övergång till Mölndals AIK får hon sedan placeringarna 3-1-1-*1 (Avstod SM 1988 p.g.a. deltagande i OS och vann sitt sista SM 1989 vid fyllda 47 !) och Evy är därmed snäppet bättre än Gösta med fyra guld, ett silver och ett brons.

1993 kommer tvillingsystrarna (*12) **Anita och Maria Andersson, SOK Knallen i Borås**, tvåa respektive trea och det skiljde

FOTO: Sören Thuresson, NLT

Evy Palm i hemmiljö

bara en tiondel dem emellan. Anita hade tidigare ett silver (1992) och två brons (1988 och 1990) medan Maria hade tre brons (1989, 1990 och 1991) men då tävlade de båda för IK Sisu i Nässjö.

När det gäller antal maratonmedaljer för Västgötaklubbar är överraskande Lidköpings IS, SOK Knallen och Falköpings AIK främst med två vardera. KFUM Borås, IFK Skövde, IK Ymer, Alingsås IF och Mariestads AIF har vardera var sin. Närmast medalj har Stenstorpens Tore Frejd varit. Tore som fyllde 85 år den 20 november. 1951 tävlade han för IF Hagen när SM i maraton avgjordes i Falköping och här kom han fyra liksom två år senare då tävlingarna gick i Sättrabrunn då Tore tävlade för IK Albion i Stenstorp. Tore var f.ö. med på SM redan 1951 och gjorde sin sista SM-start 1965 då tävlingarna arrangerades av Tibro AIK.

Varför 42 195 meter?

Vid de första moderna Olympiska Spelen i Aten 1896 ingick ett långlopp från den lilla byn Marathon in till Olympiastadion i Aten. Idén till loppet kom från legenden om budbäraren Feidippides som år 490 f. Kr. ska ha sprungit till Aten för att meddela att atenarna besegrat perserna i slaget vid Marathon. Efter att ha lämnat detta glädjebesked ska han ha fallit död ner. Historikerna är dock osäkra på om Feidippides, som var en känd långlöpare, verkligen dog efter att ha sprungit från Marathon, men legenden inspirerade den franske baronen Pierre de Coubertin – initiativtagare till OS – att införa ett maratonlopp vid spelen i Aten.

Under slutet av 1800-talet och början av 1900-talet var ett maratonlopp en tävling över cirka fyra mil. Sträckan var inte så noga. På 20-talet standardiserades distansen. Man utgick då från maratonloppet vid OS 1908 i London. Detta lopp visade sig ha varit 26 miles och 385 yards, d.v.s. 42.195 meter. Ännu in på 40-talet gällde dock fyra mil som distans vid svenska mästerskap i maratonlöpning.

Fotnoter:

1. Shoore Jonsson (Järmyr) vann på 2.35,06 men blev diskvalificerad i efterhand då det framkommit att han inte var svensk medborgare. Tiden var över 11 min bättre än året innan
2. Gustav Östling vann på 2.10,55 – över 15 minuter bättre än året innan

3. Personuppgifter saknas – bodde ev i Torbjörntorp. Förf. tar tacksamt emot upplysningar

4. Martin Gustaf(v)sson troligen född 19 juli 1908 och avliden 1980-10-06

Även här tar artikelförfattaren tacksamt emot upplysningar

5 - Gösta Leandersson, född 22 april 1918 i Östra Gerum – avled 28 januari 1995 i Lidköping.

Tävlande för Vålådalens SK när han vann sitt sista SM och på klubbens hemsida kan man läsa följande: bildades på 1940-talet för att Vålådalsträngen Gösta Leandersson, framgångsrik maratonlöpare, skulle ha en klubb att tävla för.

6 - Bengt Hansson, född 18 september 1924 - avled 21 november 2001 i Nätt-raby

- 7 - Bertil Larsson, född 17 januari 1940
- 8 - Lars Andervang, född 27 mars 1963
- 9 - Runar Höiom, född 31 oktober 1967
- 10 - Marianne Lööf, född 20 augusti 1952
- 11 - Evy Palm, född 31 januari 1942
- 12 - Anita och Maria Andersson, födda 22 maj 1961

Källor:

Svenska Mästerskapen i friidrott 1896-2005 av Erik Wiger, utgiven 2006 på Textograf Förlag
Stockholm Maratons hemsida, www.stockholmmarathon.se, avseende bl.a. åren 2006-2008.

Sammanställt av **Tommy Wahlström**

Maratonlopp

Att ett maratonlopp är 42 195 meter beror på att det är den exakta längden mellan byn Maraton och Aten. Loppet har ju inspirerats av en historisk bragd från år 490 fKr då en budbärare sprang mellan de båda orterna för att förkunna att den grekiska hären hade segrat över perserna. Varefter han föll död ner.

Fel!

Det är bara 37 kilometer från Maraton till Aten. Den udda distansen 42195 meter utgör i stället avståndet mellan slottet Windsor och den plats på White City Stadium i London där den kungliga läktaren var uppbyggd vid olympiska spelen 1908.

Det var den sträckan (26 miles och 385 yards) som maratonlöparna sprang vid det tillfället och som långt senare av någon anledning blev standard för all världens maratonlopp.

Om den här idrottsgrenen verkligen speglade den grekiske budbärarens gamla bragd från antiken skulle distansen vara nära fem gånger så lång. Det är historiskt belagt att atenarna krigade mot perserna och att man vann det avgörande slaget vid byn Maraton i september 490 f Kr. Det verkar också stämma att atenarna hade en snabbfotad budbärare som enligt en del källor hette Eukles. Men denne raske yngling kutade iväg redan ett par dagar före

drabbningen i Maraton och han rusade inte till Aten utan till Sparta för att be om hjälp mot perserna.

Eukles gjorde tydligen bra ifrån sig och avverkade den 20 mil långa sträckan på två dagar. Men att samme man strax efter det blodiga slaget skulle ha sprungit från Maraton till Aten och dött sedan han ropat ut den glada nyheten är nog något man hittat på långt senare.

Källa: Ulf Ivar Nilssons bok: "Allt vi trodde vi visste men som faktiskt är fel!"

Minnesord

Vår hedersmedlem och mångårig revisor Rolf "Sneck" Axelsson avled den 28 november. Nästan på dagen tre månader tidigare – den 27 augusti - uppnådde Rolf den aktningvärda åldern av 106 år och uppvaktades då av bl a vänner i Alingsås Idrottsförening, Sällskapet H-G och Alingsås Idrottshistoriska Sällskap.

Rolf Axelsson var i sin ungdom en duktig gymnast och medverkade i en pojktropp från Samskolan vid invigningen av Mjörnvallen den 6 juni 1915. I Alingsås IF:s gymnastik började Rolf 1919 och den grönvita alingsåsföreningen blev Rolf sedan trogen livet ut. Efter den aktiva tiden var Rolf under ett antal år ledamot i Alingsås IF:s huvudstyrelse. Så sent som 2005 utsågs Rolf till "Årets AIF-are".

När Sällskapet H-G ("Hyscha-Gänget", en grupp AIF-veteraner) bildades den 9 mars 1940 hette en av grundarna Rolf Axelsson. Söndagsmorgnarna i Fäbodstugan

Rolf "Sneck" Axelsson

någon kilometer utanför stan med bastubad och fikastund var något som Rolf såg fram emot och deltog i under många årtionden. Han slutade bada bastu hösten 2003 men fortsatte gärna med samvaron vid kaffeborden.

I Alingsås Idrottshistoriska Sällskap var

Rolf Axelsson revisor från bildandet 9 november 1992 till årsmötet 2007, då han avgick på egen begäran. Rolf var en kunnig och erfaren revisor. Han arbetade i 47 år vid Alingsås Bomullsväveri (sedermera Almedahls), de flesta åren som kassör. Vi kommer att minnas Rolf som en mentor och inspiratör av stora mått som gärna tog del av styrelsearbetet. Han gladdes med oss när vi för några år sedan fick möjlighet att i en egen lokal samla idrottshistoriskt material från föreningslivet i Alingsås kommun.

Rolf Axelsson sörjes närmast av dottern Ulla, svärsonen Lars-Olof, barnbarnen Anna-Lena, Christina och Viktoria samt barnbarnsbarn.

Alingsås Idrottshistoriska Sällskap
Berndt Jivesten, ordf

Vänernborgare kollar autofrafer

Benny Öst och Dick Hansson beskådar autofrafer.

FOTO: Ragnar Lindström

S Gunnar (t.h.) berättar om utställningen för intresserad besökare.

FOTO: Ragnar Lindström

Aret är 2007 i augusti månad. Det sitter en samling gubbar och gnuggar geniknölarna, ”ja det som finns kvar av dom”, för att få fram ett bra koncept till VIF:s (Västergötlands Idrottsförbunds) 100 års firande. Vi hade tidigare fått reda på att det skulle göras ett arrangemang på varje sällskaps/förenings hemort. Ordern var: ”Ni ska offentligt visa 2 roll ups med ca: 15 st bilder av idrottsprofiler på den ena och idrottsanläggningar på den andra. Skicka omedelbart in bra bilder (fotografier) till gänget i Borås, så fixar dom färdigt materialet för visning.

Sagt och gjort, 2 st grupper startade med att rota i album och andra lösa fotosamlingar efter det material som efterfrågades. Efter mycket dividerande fram och tillbaka enades vi om de 30 bilder som skulle sändas till Borås.

Nästa bekymmer var att hitta på något mer. En genialisk tanke dök upp: ”Tänk om vi kunde låna Harald Jakobssons autofrafsamling, att visa upp”. Ett telefonsamtal till Harald och saken var klar, han var positiv till detta. Naturligtvis kunde vi inte ställa ut originalen utan det fick göras kopior.

Biblioteket tillfrågades om det gick att ordna plats för denna utställning i januari 2008. Vi behövde skärmyta till ca: 350 autofrafer + foto (A4). Det gick att ordna plats i entrén, där även våra roll ups fick vara med.

Nu vidtog ett intensivt arbete med att välja ut autofrafer samt att skriva en kort text till var och en. Vi skulle kopiera alla kort och det fick göras proffsigt så att bildkvaliteten hölls hög. Vidare fick vi låna skärmar där korten skulle fästas. En sak höll vi på att glömma. Man kan ju inte ha en sådan här utställning utan invigningstalare. Då trädde åter igen Harald in och

föreslog Lasse Hindmar från Göteborg. På trissan igen och vi frågade om han var villig att komma till Vänernborg lördagen den 19/1 och säga några ord. Nu hade vi flyt i systemet, han tackade ja.

Nu började finliret, blänkare i pressen, pressvisningsdatum, montering av bilderna och införskaffa snacks och bubbelvatten till besökarna. Ja, det var svettiga dagar och inte visste vi hur det skulle sluta.

Lördag morgon 19/1 08

Vi var på plats så fort biblioteket öppnade, ställde allt tillrätta och väntade på att vår invigare skulle anlända. Han och Harald kom en liten stund före invigningsstidpunkten. Lasse höll ett kort men väldigt värtaligt anförande, där ett stort antal biblioteksbesökare samlades för att lyssna.

Efteråt var det många som ville prata med Lasse och oss andra om vad som visades på utställningen. Det blev en hektisk dag med c:a 150 besökare, de flesta var mycket imponerade av samlingen som Harald stolt kunde beskriva i utmålade ordalag. Han fick dricka flera gånger för att hålla svadan igång. S.Gunnar Peterson tackade Lasse för att han ställde upp och överlämnade den nyligen utkomna ”Fotbollsbocken” (som Harald är pappa till) som jag tror uppskattades.

Utställningen pågick i veckor och det var uppskattningsvis c:a 150 personer/dag som kollade mer eller mindre på bilderna. Sammantaget blev det en stor mängd som förhoppningsvis hade glädje och uppskattade det dom såg.

Vid ett tillfälle ringde TV4 och ville göra ett reportage med Harald närvarande. Det skulle väl gå bra men då fick dom hämta Harald i Älvängen annars blev det inget av. Det var inga problem och reportaget

visades i TV vid tre tillfällen nästa morgon. Så visst fick vi reklam på bästa sätt.

Detta var bara en liten del av allt Harald har, men det kommer vi att få kopiera framledes, så att fler utställningar kan anordnas vid olika tillfällen i olika lokaler. Vid ett annat tillfälle kom en besökare fram till mig, efter att ha gått runt en lång stund, och frågade varför vi inte hade ett kort på Slapeck, han är en f.d. mycket bra rugbyspelare från Polen på 70 talet, och har spelat i Vänernborgs RK. Jag försökte förklara att det var ingen som Harald ens försökt få en autofraf av, han var ju inte så känd. Han kunde inte förstå vår underlåtelse att införskaffa denna autofraf, han ansåg att vi var mycket lågt stående individer samt att samlingen var ganska torftig utan Slapecks närvaro. Alla kan ju inte uppskatta allt!

Nertecknat ur minnet av **Benny Östh**
Vänernborgs Idrottshistoriska Förening

AIK-färger

AIK:s färger är svart och gult

Fel!

Allmänna idrottsklubbens svulstiga vapensköld är en av Sveriges mest kända symboler och de flesta tar nog för givet att den är svart och gul. Särskilt som AIK i alla möjliga sammanhang uppträder just i de kulörerna och dessutom har utropat svart och gult som sina officiella färger. Men föärensings märke, som ritades av friidrottaren och fotbollsspelaren Fritz Carlsson 1898, är mörkblått och gult. Allt enligt klubbens egen hemsida.

Källa: Ulf Ivar Nilssons bok ”Allt vi trodde vi visste men som faktiskt är **Fel Fel Fel!**”

Bengt Adolfson - en dalsländsk VIF:are

Källa: Vänersborgs IF Jubileumsbok - VIF 1906-2006

Bengt Adolfson är en välkänd profil både inom och utanför Vänersborgs IF. Vid jubileumsfesten 2006 utnämndes han till hedersledamot, som ett bevis på uppskattning efter alla insatser på och vid sidan av planen.

Möt dalslänningen, polisen och backklippan som ibland chockade publiken med att göra mål!

Dalslänning var det, ja. Bengt Adolfsons vaggastod i Stigen. Han började sparka på bollar strax efter det han rest sig från krypstadiet. Innan dess kastade han bara omkring dem. Det blev inte oväntat en tidig debut i Stigens A-lag.

-Jag var 15 år gammal. Kära Stigens IF spelade i division IV. Vi var omtalade för att vi bara kunde spela hemma på grusplanen, där vi vann för det mesta. Borta på gräs gick det inte alls bra, men vi överraskade en gång när vi mötte idag så omtalade Ljungskile SK i fyran. Vi låg under med 1-3 och slutet närmade sig. Jag skickades upp från försvar till anfall. Vi reducerade till 3-2 och när det bara var minuter kvar lyckades jag kvittera till 3-3 med något av ett konstsmål. Det var smått sensationellt när Stigen tog poäng vid bortaspel, berättar Bengt.

Till "Billingen"

Några år senare, efter fullgjord militärtjänstgöring, blev han värvad. Först åt ena hållet, sedan åt det andra. Bengt berättar:

-Man ville att jag skulle flytta till Tidaholm och spela för IFK, men jag backade ur. Efter det kom Billingsfors IK in i bilden. Det var Dalslands överlägset bästa förening under många år det blev den föreningen istället. Det var inget märkvärdigt anbud alls, men det var närmare hem därifrån än från Tidaholm. Jag fick anställning på brukets kontor och året var 1953. Billingsfors, den ex allsvenska klubben, spelade i division III, vilket ju var ett pinnhål högre upp än Stigen.

Det blev bara två säsonger i BIK. Andra året var det ytterst nära avancemang till division II, men Bengt och BIK kom poängen efter QBIK från Karlstad i sluttabellen.

VIF nästa

Bengt Adolfson beslutade sig 1954 för att röra på sig igen.

-Jag trivdes inte som kontorist på bruket. Det var så instängt.

Två klubbar var ute med "håven" för att försöka fånga honom: IK Oddevold och Vänersborgs IF. VIF vann dragkampen.

-Jag var i Uddevalla och tittade på ett intressant arbete, men när VIF kom med

erbjudandet att jag hade möjlighet att få börja inom polisen, så valde jag det. Man kan säga att det arbetet gick i arv i familjen på ett sätt. Min pappa Karl var nämligen polis i Färgelanda kommun.

-Som ung fick jag absolut inget sug efter polisyrket genom pappa. Jag tyckte det var så otrevligt när han var ute i tjänsten och tog hand om den tidens "bus". Men jag var ju inte sämre än att jag ändrade mig och valet av polisjobbet har jag aldrig ångrat, poängterar Bengt, som ägnat många yrkesår åt att bekämpa narkotikabrottsligheten.

Vilket lag debuterade du mot i VIF?

-Det var mot Lidköpings IF i division IV och matchen slutade 1-1 på Vänersvallen. En rolig episod under matchen var att gubben Essenholm, som var lite trollkarl och uppträdde ofta, satt någonstans och ropade: "Heja kommisarien, heja kommisarien!" Jag undrade vem det var. Det kändes lite genant, berättar Bengt och skrattar gott. Säsongen efter återfanns Bengt och VIF i division III och under åren i trean mötte man lag på mer avlägsna orter.

Många roliga minnen

Vi gjorde många väldigt bra matcher i trean. Inte minst en gång mot mot IK Tord i Jönköping. En dråplig händelse i samband med den matchen var att lagledaren "Palla" Dideroth körde sönder Bror "Tipaz" Ericssons bil, en stor Ford Customline. Lennart "Kallis" Karlander sa "att du får köra resten av vägen Bengt, för det här går inte. Han kör ju i 50 kilometer bara när man får hålla 80. Vi kommer aldrig fram i tid", berättar Bengt och skrattar gott åt en bland otaliga VIF anekdoter.

Matchrikt i Småland

Han minns flera andra stronga bortainsatser under säsongerna i division III. Han nämner småländska motståndare som Hallby IF (Jönköping), Hvetlanda FF och Huskvarna Södra samt göteborgslaget Göteborgs FF. Mot GFF vände VIF en gång i andra halvleken underläget 0-2 till 3-2 efter en heroisk laginsats med Svante Wadenhof i högform och tvåmålsskytt. På den här tiden kämpade VIF även med bl.a BK Häcken, som ju idag pendlar mellan Superettan och Allsvenskan.

1956 drabbades Bengt Adolfson av diskbråck. Det krävdes operation och han måste vila från fotboll ett helt år.

-När jag var så pass bra att jag kunde spela igen föredrog jag att spela några säsonger hemma i Stigens IF och det blev comeback på gamla Stigevi IP.

1959 var han åter i de röd blå färgerna i division III. 1966 avslutades spelarkarriären, efter en sista återkomst till hans kära gamla Stigen.

-Jag ville utföra mina sista sparkar i moderföreningen och det sa man inget om i VIF.

Kontakten med VIF släppte han emellertid inte och efter sin spelarkarriär blev han ledare. Han började med att utbilda knattar och blev senare tränare och lagledare för äldre grabbar. Han fortsatte efterhand upp på juniorsidan och U21-laget, som då fanns i föreningen. Till detta kan läggas att Bengt har flera förtroendeuppdrag i föreningen och många gånger varit förhandlare i samband med spelarvärvningar och försäljningar. Dessutom har han sett till att skaffa flera bra tränarkrafter till föreningen under årens lopp. Under flera årtionden har han haft VIF:s bästa för ögonen, oavsett om det gällt att ragga sponsorer, sälja lotter eller heja på lagen från sidlinjen. Han är en VIF:are in i själen!

Ser många matcher

Sonen Hans har under flera säsonger haft tränaransvaret för herrarnas A-lag och även äldste sonen Ulf har haft ledaruppdrag. Bengt har genom åren så ofta han kunnat följt A-lagets träningar och sett de flesta seriematcherna. Så ofta han hinner följer han även många av föreningens övriga lag i deras poängkamper.

Nämn några riktigt bra spelare som C spelat med!

-Under åren i Billingsfors var det Ingvar Rydell, sedermera storspelare i Malmö FF och landslagsman. Sedan har vi ju tekniker och spelgeniet Willis Karlsson, vänsterinner som det hette förr. Han var klart undervärderad och borde fått chanser i blågult. Så bra var han när han stod på höjden av sin karriär. De två var i en klass för sig själva och tveklöst de absolut bästa jag spelat med. Vilka fotbollsspelare!

Vilka vill du framhålla som de främsta bland lagkamraterna under VIF åren?

-Sören Lundblad, som var precis lika bra var man än satte honom i laget. Suverän som halvback, men kanske vassast och effektivast i kedjan som ytter eller center.

Och vilken målgörare han var! Han offrade sig i alla lägen för att få bollen i mål.

-Sedan får man inte glömma ex landslagsmannen, store målgöraren och Elfsborgscenteren Knut Johansson, som flyttade från Borås till Vänersborg och ryckte upp hela vår förening.

Bengt nämner också Lasse Hedén, som var en utmärkt tekniker, passningsleverantör och stor målgörare i en och samma person. Ett bollgeni och en toppirare tidigt i sin karriär och Lasse Hedén hamnade inte oväntat i allsvenskan. Det var AIK i Solna som var först framme av de stora. Senare hamnade han i IF Elfsborg där han långt senare även blev huvudtränare

”Larsa” och Tore

Bengt Adolfson ser fler förgrundsfigurer under sina många VIF år:

-Mycket högt håller jag den pantervige och alltid pålitlige målvakten Lars Olof Larsson. Han var mycket, mycket bra. Till slut måste jag nämna senare tiders verkliga storspelare, Tore Andersson, skolad i Åsebro IF. Han var mästertig med bollen, ja rent outstanding, vill jag poängtera. Han kunde springa igenom vilket försvar som helst, hade fina ledaregenskaper och blev en stor förebild. Tore hade en fältherblick, var en suverän passningsspelare och slitvarg. Jag beundrade honom mycket!

Andra duktiga spelare som Bengt gärna minns för deras skicklighet med bollen är:

Ulf Larsson (halvback och lagkapten), de tekniska bröderna Kent ”Növen” och Karl-Erik ”Puskas” Henriksson, Svante Wadenhof (pilsnabb högerytter, som tråkigt nog förolyckades i allt för unga år), rivige backen Inge Mårtensson, Lennart Karlander (en enorm lagspelare) och den från Färgelanda IF värvade måltjuven och snabbloparen Jan Åke Svensson, som nästan alltid gjorde stor succé.

En riktig måltjuv

-Jan Åke hade främst en förunderlig förmåga att för det mesta förpassa bollen mellan målstängerna när han fick sina chanser. Han försvann sedan till en klubb i Göteborg, men lade sedan, alldeles för tidigt, av med fotbollsspelandet, fick jag höra några år senare, berättar Bengt.

Han kan inte heller undvika att nämna Jonas Berner.

-Jonas är senare års bästa bland VIF:s egna skolade. Alltid stabil och säker mittback, spelskicklig, pådrivare och straffspecialist. Han gjorde sällan eller aldrig en svag insats. Misstagen var mycket få varje gång Jonas var engagerad i en match, berömmar Bengt.

Vilka VIF höjdpunkter ser du från det senaste kvartssekket?

-Det är lite motvilligt att säga det, men det har inte varit så många ljuspunkter vad gäller herrfotbollen om man ska vara ärlig. Efter det mycket trevliga och minnesvärda 75-årsjubileet 1981 får man hoppa fram ända till 1996, som jag ser det.

Det året hade VIF värvat samman ett väldigt bra lag, som bestod av spelare från

flera olika klubbar, inte minst från Dalsland.

-Vi hade den mästertige Tore Andersson som forward, starke huvudspelaren och pådrivaren Örjan Karlsson (Melleruds IF) som mittback, smarte backen Stefan Törnqvist (Frändefors IF) och mittfältaren och kämpan Erik Torstensson (Melleruds IF och Åsebro IF), för att nämna några i ett duktigt lag, säger Bengt.

Vilket lag som skulle vinna division IV avgjordes inte förrän i den absolut sista spelomgången under mycket stor dramatik.

-VIF mötte Gerdskens borta i Alingsås. Det var inte lätt av vara VIF-supporter den gången. Folk som höll på VIF ställde sig bakom olika träd runt planen för de orkade inte med att titta på matchen under stor del av andra halvleken. Inte blev det bättre av att Gerdskens BK vann med 4-2, berättar Bengt.

-Efter slutsignalen blev det många minuters väntan på slutresultatet mellan främsta gulldotet Arentorps SK och gästande Nols IK. Mot alla tips vann mittlaget Nol klart och seriesegern gick till VIF. Sällan sågs gladare spelare, ledare och supporters på en fotbollsplan! Det knäpptes lagbild på seriesegrarna medan supporters hurrade, skrek och hoppade omkring. Det var en härlig dag för en sann VIF-are, konstaterar Bengt Adolfson och njuter åt minnet.

Ytterst nära tvåan

VIF-veteranen, i flera avseenden, säger i nästa andetag:

-Sedan till det allra bästa under senaste 25 åren, nämligen de fyra påföljande säsongerna i division III efter comebacken efter 30 säsonger i fyran. Det var verkligen roliga år och när vårt lag var på den nivån kom också publiken till Vänersvallen. Det blev lite av feststämning och förväntningar i samband med varje hemmamatch och det pratades plötsligt fotboll i Vänersborg igen. Vi hade mycket höga siffror på hemmamatcherna publikt räknat, inte minst i derbymatcherna mot Melleruds IF.

Andra säsongen i trean var det ytterst nära att VIF hade gått upp division II. En olycklig förlust på hemmaplan mot Ytterby IS med 1-2 i sista omgången gjorde att chansen försattes. Trean Ytterby knep genom segern kvalplatsen uppåt och Skärhamn, som ledde serien med två poäng före VIF inför slutomgången, tog klivet upp trots förlust i sista matchen mot Kungshamn.

Matchen mot Ytterby sågs av närmare 1 000 åskådare och var i samtliga 90 minuter en rafflande historia, som i princip kunnat sluta hur som helst.

-Det var synd att pojkarna förlorade och att vi inte hade de små marginalerna på vår sida. Nederlaget sved länge i alla VIF

hjärtan, säger Bengt Adolfson.

Poäng slarvades bort

Det blev bronsplaketter för VIF, två poäng efter seriesegrarna Skärhamns IK. Några säsonger senare ramlade VIF ur division III. Bengt Adolfson har sin förklaring:

-Laget mötte hela tiden fullvärdigt och svårt motstånd. Under den fjärde och sista säsongen slarvades det dock bort poäng onödigt i en hel del matcher. Laget borde, trots allt, ha kunnat klara sig kvar. Möjligheterna fanns onekligen, men man tog inte vara på dem. Division-III säsongerna förde dock med sig mycken glädje i hela föreningen, så det var smått tragiskt att vi tvingades ta steget ner. När vi var åter i fyran igen, ja, då gick luften liksom ur ballongen och vi var tillbaka i den gamla vanliga vardagen igen, tyvärr.

Bengt drömmer om avancemang

Att VIF:s herrar idag spelar i division V är något som smärtar Bengt Adolfson.

-Men det är bara att hoppas man kan bygga upp ett nytt lag och så snabbt som möjligt kan börja med att ta sig upp i fyran igen. En stad av Vänersborgs format behöver ha ett lag i minst division III. Hoppas alla krafter som finns kan bidra till att VIF kommer uppåt igen. Det önskar jag av hela mitt hjärta, säger Bengt Adolfson.

En riktig bluesman

Bengt älskar ”Blues”, nästan mer än sin kära hustru Kerstin. OBS! Vi skrev ”nästan”. ”Blues” syftar på engelsk ligafotboll och Birmingham City. Den klubben har en stor kader supporters i Sverige, liksom i grannlandet Norge. Om Bengt gråter krokodiltårar när de blåvita idolerna åker på stryk är icke bekräftat. Bra nära kan det dock röra sig om understundom.

-Det viktigaste är att hålla på sitt favoritlag även när det går fel väg resultatmässigt, understryker Bengt Adolfson.

Bengts favoritelva 1954-2006

Bengt Adolfson fick ta ut de spelare och det lag, med avbytare, som han anser vara VIF:s ”drömelva” från det han själv gjorde entré i föreningen 1954 och framåt. Laguppställningen följer den äldre modellen med målvakt, två backar, tre halvbackar och full kedjeformation:

Lars Olof ”Larsa” Larsson - Bengt ”Bolla” Svensson. Bosse Larsson (I) - Ulf Larsson, Bertil Brinkenbergh, Lennart ”Kallis” Karlander - Svante Wadenhof, Lasse Hedén, Tore Andersson, Knut Johansson, Sören Lundblad - Avbytare: Rolf Andersson (mv), Kent Henriksson, Karl Erik Henriksson, Pontus Norberg och Rolf Lundblad.

Lars-Erik Arvelin, en svensk mästare, till minne

Lars-Erik Arvelin avled i Skövde den 16 september i år, endast 63 år fyllda. Han föddes i Ljusdal den 23 mars 1945 och flyttade sedan med föräldrarna till Tibro där han spelade fotboll med Tibro AIK.

Han gör seriedebut i föreningens A-lag 1962 som 17-åring i division III som på den tiden också var nivå tre i seriesystemet. Samma år blir han uttagen i Västergötlands juniorlandskapslag i match mot Värmland i Tidaholm den 5 juli. Lasse är duktig i huvudspelet och brytsäker och hans plats i laget är nästan given – centerhalv eller mittback som det blev så småningom

Ordinarie i Tibro AIK.

Året därpå, 1963, är Lars-Erik ordinarie i Tibro som möter bl.a. Grimsås med Ingemar Haraldsson i mål, Alingsås IF med Sanny Jacobsson och Rune Jingård i laget, Jonsered med Reino Börjesson. I Tibro-laget som inte lyckats undgå nedflyttningsplats återfinns vid denna tid bl.a. Sven Jonsson, Lars Fröjd, Sven Johansson, Rolf Tjäder, Jan-Olof Karlsson, Erling Blomberg, Börje Carlsson, Ola Elf, Rune Sand, Leif Andreasson och Lars Joelsson

Lars-Erik är med i tre juniorlandskapsmatcher för Västergötland detta år – mot Bohuslän i Uddevalla 20 juni (2-1); mot Halland i Alingsås den 30 juni (2-0) och mot Göteborg borta 5 augusti (1-2)

1964 är han med Tibro AIK som kommer fyra i div IV, platsen efter Skövde AIK där Arne "Månstrålen" Selmosson kommer in som spelare under hösten efter en lång proffssejour i Italien.

1965 är det just Skövde AIK och Tibro AIK som kämpar om seriesegern och avgörandet sker när Tibro dels förlorar seriefinalen mot Skövde med 1-0 (mål av Selmosson på straff) och dels går på pumpen mot bottenlaget Borgunda IK i seriens slutskede.

I samband med studier till lärare i Göteborg går sedan Lars-Erik över till IFK Göteborg där han 1967 spelar 7 träningsmatcher + en match i svenska cupen - den 26 juli Blomstermåla borta – förlust 3-1

Arvelin på besök på utställningen som Tibro IHS arrangerade i början på 2008. Tröjan på bilden är den som han blev svensk mästare i.

inför 3044 åskådare trots att Nisse "Tidan" Johansson, Bengt "Fölet" Berndtsson och Bertil "Bebben" Johansson med flera fanns med i laget tillsammans med Lasse.

Allsvensk debut på Ryavallen och svensk mästare året därpå

1968 var det dags för allsvensk debut och det på Ryavallen. Matchen den 15 april inför en publik på 9860 vanns av Elfsborg med 2-1 och det blir ytterligare två allsvenska matcher detta år – den sista förlorades med hela 9-3 på Råsunda mot AIK och efter det fick 23-årige Lasse spela i reservlaget.

1969 är han dock ordinarie i IFK Göteborgs försvar – detta år som högerback – och han spelar alla matcher utom den första då IFK förlorar. I de 21 matcher han spelar förlorar IFK bara tre och med det fina facit i ryggen så vinner IFK Göteborg serien och Lasse Arvelin blir svensk mästare i fotboll.

1970 går det inte riktigt lika bra. Lasse spelar 18 av de 22 matcherna och inför sista matchen i Örebro den 25 oktober måste IFK vinna för att hänga kvar i allsvenskan. Lasse är avbytare i den här matchen men inte ens han kan rädda IFK denna dag. Örebro hade tagit ledningen när IFK fick ett kvitteringsmål underkänt

och planen invaderades av flera hundra göteborgssupportrar vilket fick domaren att bryta matchen när nio minuter återstod. Supportrarna försökte lyfta bort ena målet men efter ett avbrott på 45 minuter och insatser av polishunden Dux kunde matchen återupptas och nedflyttningen för IFK var ett faktum.

Till Skövde AIK där han inte missade en enda seriematch

Skövde AIK kvalade till allsvenskan 1970 och det var naturligt att Lasse sökte sig dit nu när IFK Göteborg ramlat ur Allsvenskan – han var ju också klar med sin lärarutbildning. Lasse spelade med Skövde AIK i nio år varav de fem första i näst högsta serien, div II, och därefter i div III. Laget spelade 210 seriematcher under dessa nio år och Lasse missade inte en enda – han står t.o.m. på 211 matcher i en viss statistik. Förklaringen var 1975 när Svenska Fotbollsförbundet beordrade omspel av en match mot Helsingborgs IF efter en domarmiss. Många prominenta moståndare stötte Lasse på under dessa år eller vad sägs om Rune Börjesson (Hovås), Tord Grip, Sven-Göran "Svennis" Eriksson och Lasse Heineman (KB Karlskoga), Thom Åhlund (BP), Rolf "Kocken" Andersson (JSödra), Örjan Persson, Stefan Allbäck, Peter Dahlqvist (ÖIS), Björn "Lill-Garvis" Carlsson (IFK Falköping), Björn Nordqvist, Ove Kindvall, Torbjörn Nilsson (IFK Göteborg), nyblivne AIK-tränaren Christer Swärd (IFK Tidaholm).

Under några år på 80-talet avslutar sedan Lasse sin aktiva fotbollskarriär som spelande tränare i BK Rapid i Falköping.

Hans mittbackskollega i Skövde AIK under flera år, Dale Samuelson, berättar att Lasse var en mycket bra kamrat, ärlig och lojal och målvakterna Janne Åberg och Janne Bolander instämmer och fyller på med att han var en mycket duktig huvudspelare och bra på brytningar – en önskespelare att ha framför sig som målvakt. Minnena är många och fina och Dale och Janne x 2 tackar för att de fick vara några i raden som fick lära känna och lära av Lasse och i deras tankar finns hustrun Mona och barnen

Sammanställt av Tommy Wahlsten

Friidrottare från Västergötland där födelseuppgifter saknas

Erik Wiger från Järvsö kartlägger ca 30000 friidrottare som varit i final i SM, USM, JSM under 100 år.

Från Västergötland saknar han uppgift på följande. Hör av er till Tommy Wahlsten, adressuppgifter på sidan 31 - om ni kan hjälpa till med upplysningar.

Alingsås IF

1948 SM Kula Edda Gabrielsson

Bollebygd

1947 JSM 100m Lasse Andersson

1999 F18 3000m Maria Andersson

Falköpings AIK

1926 SM Maraton Lennart Larsson

1956 JSM Höjd Olof Johansson

IF Elfsborg

1941 JSM 100m Bengt Hagberg

IF Hagen

1945 JSM 3000m Harry Nilsson

1946 JSM 3000m Östen Karlsson

1956 JSM 1500m Martin Hellborg f. 36?

1967 P18 1500m J-Å Axelsson f. 490401?

1972 JSM Stav Håkan Eriksson

1988 F16 3000m Lena Olausson

IFK Borås

1955 JSM 1500m Ingemar Larsson

1960 JSM Tresteg Leif Olofsson

1963 JSM 1500m Lars Wireais

1966 P16 1000m Jan Svensson

IFK Skövde

1942 JSM H110/Stav Björn Tiséus

1943 JSM Di/Slä Gösta Olsson

IK Ymer

1948 SM Diskus Olga Bruhn

1949 SM 200m Ingegerd Aronzon

1949 SM 800m Anne-Marie Forsberg

1952 SM Kula Ingrid Asp

1958 JSM Stav Bo ?. Christersson

1958 JSM Diskus Kurt Fogelberg f. 380716?

1958 JSM H400m P.O. Gustavsson

Lidköpings IS

1941 JSM 110mh Olle Svensson

1967 P16 100m Alf Olsson

1972 P16 2000m Leif Olsson

1973 P16 Höjd Leif Lindholm

1927 SM Diskus Anna Fredriksson

1927 SM Spjut Elsa Rosell

1928 SM 80mh Stina Bärling

1928 SM Spjut Kate Forsberg

Kinna IF

1992 P15 1500m Fredrik Eriksson

Kinnekleva IF

1966 P18 1500m Jan-Olof Karlsson f.49?

Mariestads AIF

1947 JSM 100m Rolf Carlsson

1960 P18 Stav Karl-Johan Rysberg

1968 P18 Tresteg Håkan Gustavssonf. f.50?

1973 P16 1500m Mats Eriksson

Skövde ?

1955 JSM Stav Nils Olof Gustavsson f.50?

Svenljunga IK

1963 JSM 400m Lennart Svensson

Trollhättan ?

1976 P16 Höjd/Lä Ingemar Johansson

IK Ymer

1961 F16 Hö/Lä Lilian Algotsson f. 45?

1963 F16 Höjd Sara Lindbäck f. 48?

1966 F16 Längd Monica Dufva f. 50?

1985 F16 Höjd Lotta Gustavsson

1992 F16 Terräng Anna-Karin Holmgren

1997 F15 2000m Hanna Gerhardsson

2004 JSM Terräng Linda Hjelm? Caroline?

FOTO: Tommy Wahlsten

Erik Wiger motionerande på Strandvallen i Järvsö. I bakgrunden Järvsö kyrka.

Distriktsmuseet i Vänersborg

Anteckningar från museigruppen

Tid: torsd 2 okt 2008

Plats: Vårgårda kommunhus

Närvarande: Benny Östh och Sven-Åke Mökander (Sture Pettersson hade anmält förhinder)

Huvudnässkolans framtid

Skolan läggs ned efter vårterminens slut 2009 men vad som händer med själva museilokalerna vet vi fortfarande inte. Vänersborgs kommunledning har varit på besök. WIS har ansvar för sin lokal-del och Marie-Louise Sjöo på 50 % av sin tjänst. När hon nu kommer tillbaka (efter sjukskrivningsperiod) bär målsättningen vara att få vår digitala dokumentation av museiojekt komplett.

Vi har ännu inte hört någon åsikt från VIF i museifrågan.

Museigruppen anser att vi skall ha ett fortsatt distriktsmuseum inom Västgötidrotten. Gruppen anser att man redan 2008 bildar en resultatfond och avsätter medel ur årets bokslut för framtida "investeringar" på museiområdet och även

tar med detta i vår regionala ansökan 2009.

Införskaffande av nya samlingar

Museigruppen anser att vi tar upp frågan om distriktsmuseet, som en stående punkt på WIS dagordning.

Museigruppen förordar att WIS rekommenderar lokala sällskap i Västergötland att stå för lämplig insamling/nyanskaffning av material, foton och övriga minnen som priser, diplom. WIS har fortfarande ett övergripande ansvar för "vita fläckar"/inga IHS i vissa distriktsdelar och "nya" idrottshändelser etc.

Vad gäller frågan om mer enhetliga skåp, uppbyggnad av nya montrar, mer digital utrustning är detta inte en dagsaktuell fråga utan här får vi samla i en fond och avvakta lokalfrågans lösning.

Hemsida för distriktsmuseet

Vi har vissa filmbitar och börjar få en fotosamling, som nu bör digitaliseras. Sven-Åke tar fram ekonomi mm ang inscanning av Harald Jakobssons foton.

Vem från WIS styrelse stärker Vänersborg IHS, när de nu börjar arbeta med hemsidan för sin del? Distriktsmuseet bör ha en

egen hemsida och här ligger en betydande arbetsinsats att få samlingarna digitaliserade.

Samlingar som sprids/lånas ut

Museigruppen föreslår att olika samlingsdelar kan lånas ut åt båda hållen för tillfälliga utställningar t.ex. cykel där flera museer samverkar om H. Snell, Fåglumbröderna och B Johansson (arbeta mer projektinriktat).

Distriktsmuseet har företräde till att förvärva samlingarna om ett lokalt museum läggs ned.

Tidsplan

Hösten 2008 – hemsida, digitala lösningar, Haralds fotosamling

Studieresa för arbetsgruppen till lämpliga museer och upplägg för alla IHS

Benny Ö tar kontakt med Västarvet för att få lämplig person för olika ämnen: bevarande av olika föremål, marknadsföring, monterbyggnad etc.

Sven-Åke M kontaktar SISU för att utveckla studiebesök och ett studiematerial för IHS med samlingar.

Sven-Åke Mökander

DEBATTARTIKEL

Bygg ett virtuellt idrottsmuseum!

Ska vi ha ett distriktsmuseum för Västgötidrotten i fortsättningen? Finns det ekonomiska förutsättningar för detta? Vill de lokala sällskapen avstå sitt material till ett distriktsmuseum? Blir distriktsmuseet i praktiken ett lokalt museum, möjligen kompletterat av material från de delar av landskapet som saknar egna museer/sällskap? Vad innebär i så fall det för intresset runt om i landskapet?

Frågetecknen är många och påträngande i den nu uppkomna situationen i Vänersborg där en fortsättning på traditionellt vis kräver nya lokaler och nysatsningar som det knappast finns någon ekonomisk grund för, allraminst när regionen samtidigt tän-

ker dra in sitt årsbidrag till WIS.

Själv tror jag både att det finns ett värde i ett samlat idrottsmuseum för hela landskapet och att det i praktiken är omöjligt att rätta ut frågetecknen ovan på ett bra sätt, både de ekonomiska och verksamhetsmässiga. Dvs det är det om man tänker i traditionella museitermer av lokaler, föremålsamlingar och personal.

Om man däremot utnyttjar datateknikens möjligheter fullt ut finns en enkel, rationell och ekonomiskt fördelaktig annan lösning: bygg ett virtuellt distriktsmuseum!

Ett sådant eliminerar alla behov av en lokal. Det löser också alla problem med konkurrens mellan lokala museer/sällskap och

det regionala museet. De faktiska föremålen, redskap, medaljer, pokaler, modeller, kläder, bilder och annat finns fysiskt på hemorten men kan ändå visas i det virtuella museet. Tillgängligheten ökar i ett slag inte bara i Västergötland utan för alla, dygnet runt.

Självklart kommer det att finnas kostnader även för ett sådant virtuellt museum. Det måste placeras på en server hos något världhotell och sidan måste byggas upp och underhållas. Men detta är ändå gripbara kostnader i jämförelse med att bygga och tillgängliggöra ett traditionellt museum.

Tommy Olsson

Ordförande i Borås IHS

Rio-Kalle

Fotbollsmålvakten Kalle Svensson blev "Rio-Kalle" med hela svenska folket efter en bejublad insats i en VM-match i Rio de Janeiro.

Fel!

Matchen gick i São Paulo. Annars stämmer det. Sverige spöade sensationellt Italien med 3-2 och fick så småningom en bronsmedalj. Året var 1950.

Källa: Ulf Ivar Nilssons bok "Allt vi trodde vi visste men som faktiskt är Fel Fel Fel!"

Till minne av Lennart Bergelin

Spelaren, följeslagaren, ledaren Lennart Bergelin finns inte med oss längre. För oss många är Lennart Bergelin synonymt med framgång. Framgång som spelare med en obändlig drivkraft, som Björn Borgs följeslagare, pådrivare och lärare med den osannolika serien av fem raka Wimbledonsegrar samt inte minst som ledaren med beviset att lilla Sverige kunde vinna det största mästerskapet av dem alla Davis Cup.

Lennart har varit en stor inspirationskälla för många i tennis Sverige. För oss i Davis Cup laget bevisade han att det faktiskt gick att vinna det stora mästerskapet Davis Cup. Mästerskapet som från början bara var till för de "stora" tennisnationerna som Australien, USA, Frankrike och England. Efter 1975 när Sverige vann första gången

En av Sveriges bästa tennisspelare genom tiderna. Vann ett 20-tal SM-tecken och spelade 90 Davis Cup-matcher. Erhöll Svenska Dagbladets guldmedalj 1950.

drogs det igång många projekt i svensk tennis och klubbarna med spelare och ledare fick något att sträva efter.

Under vår tid som ledare för det svenska landslaget var alltid Lennart med i bilden som påhejare, inspiratör men inte minst

kunskapsöverförare. Vid val av underlag, bollar, ljussättning på arenorna, taktiska dispositioner kunde man alltid rådfråga Lennart. I omklädningsrummet fick Lennart alla att trivas genom att han bara fanns där. Efter matcherna med vinst fanns regeln att Lennart sjöng lagets segermelodi "Rosen". Minnena är många och fina och vi tackar för att vi var några i raden som fick lära känna och lära av Lennart.

I dag tänker vi på Rose-Marie och barnen.

Förbundskaptenerna

Hans Olsson

John-Anders "Jonte" Sjögren

Carl-Axel Hageskog

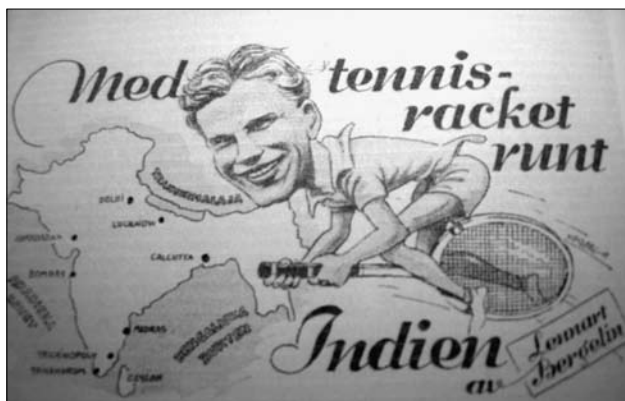
Lennart Bergelin föddes i Alingsås den 10 juni 1925 och avled i Stockholm 4 november, 83 år fyllda. Om hans karriär har det skrivits mycket, bl.a. i vår tidning nr 3 -2007, men här följer en kanske något mindre känd reseberättelse som Lennart själv skrev för Idrottsbladets Julnummer 1948, för 60 år sedan. Lennart var 22 år när han åkte till Indien i december 1947 för en turné som varade i tre månader. Artikeln är något redigerad och förkortad av Tommy Wahlsten.

Med tennisracket runt Indien

Klockan halv sex den 5 december 1947, dan före min planeerade avresa till Indien, satt jag lugnt och åt middag. En ilsken telefonsignal störde friden och en tjänsteman på SAS gav mig det överraskande beskedet: "Tag tåget 19.30 i kväll till Köpenhamn. Flygtrafiken i morgon är inställd på grund av dåligt väder" – Punkt och slut. Det var bara att packa och ge sig iväg.

I Köpenhamn var vädret lika dåligt som i Stockholm och planet till London kunde inte avgå enligt tidtabell utan först den 7:e på morgonen. Detta innebar helt enkelt att mitt Calcuttaplan redan avgått då jag dök upp i London. Det blev två dygns ytterligare väntan innan det var klart att embarckera ett annat plan till Indien.

När jag sent omsider anlände till Calcutta var det ingen som mötte mig vid flygplatsen. Hela mottagningskommittén hade förgäves väntat mig med det ordinarie planet två dagar tidigare och visste nu inte när jag skulle dyka upp eller rättare sagt ner. Jag fick alltså ensam ta mig till stadens centrum med buss och det var inte

precis samma sak som att ta bussen mellan Bromma och Nybroplan. Här mötte en sällsam anblick av mörkhyade människor klädda i vita skycken mångenstädes sittande på huk runt eldarna framför de primitiva bambuhyddorna. Med hjälp av en engelsk passagerare hamnade jag så på ett av Calcuttas största hotell och där kastade jag mig på telefonen för att ringa upp värdarna Calcutta South Club. Fem minuter senare var rummet fyllt av tidningsmän och klubbmedlemmar. Gamle handbollsspelaren i Hellas och svenske mästaren i squash, Åke Fröander(*1), tillhörde klubben och jag blev hans gäst under vistelsen i Calcutta.

Lyx och armod och Torsten dyker upp

Dagen därpå var träningen i full gång på klubbens utsökta planer. Gamle Tilden har satt dessa främst i världen, t.o.m. före Wimbledon och Forest Hills. Den beryktade swimmingpoolen måste ses, kan inte beskrivas.

Träningen gick ovanligt bra de fyra första dagarna. Sen kom reaktionen efter resan och klimatombudet.

Jag hade dock så pass god tid på mig före de indiska mästerskapen att jag kunde ta träningen lugnt och ändå få tid över att studera Indiens pittoreska folkliv. I min dagliga träning ingår långa promenader och jag fick många tillfällen att studera seder och bruk i "sagolandet" Indien. Calcutta var en stor stad och ligger på Främre indiens ostkust just där Gangesflodens deltaarm Hugli River mynnar ut i Bengaliska viken. Fattigdom och utbrett tiggeri slog emot mig överallt.

Rätt underligt var det att se hur trafiken plötsligt avstannade då heliga kor behagade ställa sig i vägen för spårvagnarna, likaså att beskåda det brokiga livet kring

salustånden där man kunde få allt från äkta indiska mattor till amerikanska läppstift. Där trängdes tiggare, ormtjusare, fakirer och skoputsare bildande en färgrik karta.

En vacker dag stötte jag ihop med Torsten Johansson (*2) just vid entrén till klubben. "Dig slipper jag visst aldrig" var det första jag hörde. Min gamle partner kom direkt från Mexico och hade inte spelat på en månad. Träningen skärptes därför och vi spelade hård tennis ca fyra timmar om dagen. När tiden för mästerskapet var inne började dock en regnperiod som fördröjde programmet en hel vecka till arrangörernas förtvivlan. Banorna var naturligtvis inte i bästa skick efter allt regnande och det var onekligen en sensation att se ett hundratal indier i full aktion med att få banorna speldugliga igen. Det var annat än den knappt tillmätta vaktmästarkåren på Tennisstadion i Stockholm.

Torsten Johansson

Allvaret börjar i Calcutta

Så var det då dags för spel. De två första matcherna vann jag lätt och likaså den tredje då jag mötte Indiens bäste junior. I fjärde omgången spelade jag mot en indier vid namn Narandra-Nath's och här mötte jag hårt motstånd. Förlorade första set med 6-3 och låg under i andra med 3-1 och 40-15 trots egen serv. Lyckades dock rädda setet och det följande med 6-4 och var nu framme i semifinal dit även Torsten avancerat efter en hård kamp. I min semifinalmatch mötte jag Diliphose, placerad trea på indiska listan, och jag hade nu kommit riktigt igång. Den värsta nervositeten – alltid värst i början av en turnering – var borta och matchen slutade med den för mig lyckliga utgången 6-3, 6-2, 6-1. Torsten lyckades sämre mot Indiens etta, Sumant Misra, som vann med 3-6, 6-3, 9-7, 6-4.

Klart alltså för final, nerverna var på helspänn och jag led av tennisarm. De kraftiga temperaturförändringarna mellan dag och natt hade gjort musklerna ömtåliga eller var det kanske bara nervösa symptom. Nog om det – jag var nervös och min nattsömn hade inte heller varit den bästa. Just natten före finalen föreföll det som om moskitos trivdes bättre innanför än utanför nätet.

Jag gick upp klockan halv åtta, åt en banan och rostat bröd till mitt te. Tog sedan en promenad på ca två timmar och kände mig sedan bättre till mods. Lunchen bestod av cornflakes och konserverat kött – kanske inte tillräckligt för mig som är van vid ett ordentligt skrovsmål ca tre timmar före en match. Nu åt jag fem timmar före kampen och därefter klädde jag av mig och gick till sängs för att slappna av. Någon sömn blev det inte då tankarna sysslade alltför gärna med uppläggnings av den kommande matchen, men kroppen fick ju ändå vila.

Steg upp någon timme före matchen och drack ytterligare en kopp te samt åt några skivor rostat bröd och var sedan "ready for fight". Det låg spänning i luften och på läktarna myllrade det av folk när Sumant Misra och jag trädde in på planen. När matchen väl kom igång glömde jag både tennisarm och nerver och vann med klara 8-6, 6-1, 6-4. Äran var räddad och även i dubbel, tillsammans med Torsten, fick jag glädjas efter vinst med 5-7, 7-5, 6-2, 7-5 över indierna Man-Mohan och Misra. I mixed vann Torsten tillsammans med indiska mästarens mrs Singh så nog var det blågult i topp i dessa tävlingar.

Två dagar senare var det "time" igen. Då spelades nämligen en officiell landskamp mellan Indien och Sverige efter principen bäst av tre matcher. Torsten vann över Narandra-Nath's i fyra set och jag besegrade Misra efter fem hårda set. Svensk seger med 2-0 och dubbeln behövde aldrig spelas.

Ett "hotell" i Guntur men bara två sängar

Nu hade vi gjort ifrån oss i Calcutta och turnén i Indien kunde börja. Tråkigt nog har jag inga anteckningar på hur många mil vi färdades men nog var det minst ett tusental. Innan vi ger oss av på rundturen kanske jag bör presentera vår indiske betjänt mr. Bansi. Redan under vår vistelse i Calcutta hade denne lille livréklädde indier stått oss till tjänst. Inte endast torakat våra kläder utan även skött om tvätt, pressning o.s.v. och nu skulle han med

som tolk, ciceron och hjälpreda.

Första uppehållet på vägen till Madras var Guntur. Vi kom fram dit efter två dagars tågresa fylld med besvärligheter. Hettan på dagarna och kylan på nätterna, den ovana födan och den oerhörda trängseln höll på att knäcka oss. Klockan var två på natten då vi nådde Guntur och samhällets enda bil, en jeep, förde oss till det s.k. hotellet. Vi tog via en ranglig trappa upp till vårt rum som enligt utsago skulle vara förstklassigt. När vi slog upp dörren och beskådade bekvämligheterna kunde vi inte hålla oss för skratt – en säng à la hängmatta, ett handfat, ett nattkärl och en stor balja vatten var allt som fanns där.

Vi var trötta och Torsten och jag såg med visst vemod på den ensamma sängen. Eftersom den inte rymde båda måste ytterligare en anskaffas – men hur? "Hotellet" ägde bara en säng till men den var upptagen av en familj med barn på nedre botten. Efter åtskilliga hotelser från Torsten, där orden "säng eller hemresa" ideligen upprepades i ca tre timmars tid kunde slutligen ytterligare en "hängmatta" anskaffas. Att det skedde på ovan omtalade familjs bekostnad fick vi höra först långt senare.

I Guntur fick både Torsten och jag en släng av dysenteri och detta förbättrade inte precis tennisformen. Jag, som fått så många injektioner före resan, blev snart bra medan Torsten ju först för någon månad sedan lappades ihop av trivsamme läkaren Birger Strandell på S:t Görans sjukhus.

Fina dagar i Madras trots hajar

Vår nästa anhalt var Madras, ca 200 mil söder om Calcutta. Där omhändertogs vi av familjen Hylthén-Cavallius och fick där fina dagar. Vi deltog i indiska mästerskapen på en-tous-cas-banor och jag vann finalen över Torsten, dubbeln tillsammans med honom och slutligen mixed med miss Woodbridge. Tävlingarna pågick en vecka och varje morgon åkte vi tillsammans med vårt förtjusande värddpar ner till Bengaliska bukten och badade i kristallklart härligt vatten. Alldeles ofarligt var inte badet ty det fanns gott om hajar ett stycke ut. På stranden roade vi oss med att jaga små krabbor vilka med fantastisk snabbhet grävde ned sig i sanden.

Våra kostymer började nu se rätt ankomna ut och Torsten och jag kom på den goda idén att låta beställningssy var sin kostym och ett halvt dussin shorts. Jag fick nämligen lov att övergiva mina långbyxor för

de klubbade fast i den indiska hettan. En månad skulle skraddaren ha på sig och då beräknade vi vara åter i Madras.

Whisky eller solsting

Vi skulle vidare och nästa ort blev Bangalore där vi hade ”snudd på” Ceylon. Här träffade vi ett par svenska missionärer som gav oss glimtar från livet långt bort ifrån gamla Sverige. Tack vare ihållande regn fick uppvisningsmatcherna ställas in och vi blev mestadels hängande inomhus spelandes ”The black Peter” och andra intelligensspel med några inbjudna från Ceylon. Resan gick emellertid vidare nu inåt landet till Trichinopoly. Trots en viss storlek ägde staden intet hotell varför vi inkvarterades i järnvägsstationen där man snart nog vande sig vid tågbullret.

Värmen var oerhört pressande och då varken Torsten eller jag dricker whisky – européens favoritdryck i indialand – fick jag efter två dagars ihärdigt matchande solsting. Febern och mattheten tvingade mig till sängs och stackars Torsten hade nu fullt sjå – han blev nämligen tvungen att spela även mot mina motståndare.

Trots feber och illamående måste vi fortsätta resan men nu per flyg. Dåligt väder och luftgropar gjorde inte magen glad och vi var därför ganska nöjda då vi efter fem plågsamma timmar landade på Trivandrams flygplats.

Medellös maharadja och sällsynt sköna sånger

Vi var nu åter vid kusten men denna gång på västsidan och mottagandet var festligt värre – till en början. En maharadja med hela sin stab var oss till mötes och sedan barndomen har man ju hört och trott att maharadjor strödde guld omkring sig. Nu har åtminstone Torsten och jag en annan uppfattning ty våra 10 rupies om dan för betjäning, tvätt, inköp av tennisgrejor, dryckesvaror o.s.v. torkade plötsligt in. Kanske berodde detta främst på att publiken på grund av den oerhörda hettan icke infann sig i den mängd arrangörerna räknat med. För övrigt gjorde man mycket för att vi skulle trivas och enbart plagen mot vilken Arabiska buktens dyningar rullade in var en stor attraktion och där fick vi tillfälle till härliga bad och rika möjligheter att studera fiskarnas primitiva fångstmetoder. Ett medel var att med hjälp av en rankig farkost lägga ut nätet i en halvcirkel – båda ändarna kvar vid strand – varpå hundratals villiga armar drog in det mot stranden. Arbetet skedde under sång – sånger av sällsynt skönhet steg mot den tropiska himlen.

Ett par uppvisningsmatcher skulle vi göra i en liten by, Quilon, som låg ca 25 mil från Trivandrum. Resan dit företogs med bil och på grund av värmen färdades vi på natten. Bilturen gick bra och avbröts bara då min mixedpartner Woodbridge blev alltför törstig. Chauffören beordrades då upp i närmaste kokospalm för att hämta nötter och där utförde han ett verkligt cirkusnummer så Miss Woodbridge blev nöjd.

Väl framme i Quilon upprepades historien från Guntur – ett provisorium till rum och kvinnorna bodde på egen begäran ute på balkongen.

Stenar, försenade tanter och säckliknande kostymer och Gandhis öde

Matcherna gick skapligt om man bortser från att vi blev utsatta för stenkastning av den publik som ej kom in – det var nämligen fullsatt. Att mitt i serven höra Torsten ropa ”se upp, det kommer en sten” skulle kanske här hemma väcka förvåning men är inte mer irriterande än att ha en massa tanter springande på planen vilket ibland händer på tennisstadion.

Nu ställdes kosan mot norr - vi skulle ända upp till Lucknow och tog oss dit per flyg via Madras och New Delhi. I Madras passade vi på att hämta våra kostymer och enligt skraddaren var de sydda efter senaste indiska snitt. Något mer säckliknande har jag inte sett men vi tog dem på och fortsatte resan.

I Lucknow var det dags för ny turnering och Torsten och jag möttes i final där Torsten vann i fem set. Här roade vi oss med att pröva på ett originellt fortskaffningsmedel, rickshaw, en lätt tvåhjulig dragen av en ung man. Att vi, Torsten och jag, passade på att arrangera små privata ”travtävlingar” var kanske inte att undra på. Torsten, som är lättare, vann för det mesta.

Vi skulle nu ha fortsatt till Indore och Ahmadabad men på grund av Gandhis död (*3) måste dessa matcher inställas så färden gick direkt till New Delhi. Synd förresten att vi inte fick möta den indiske folkledaren – vi hade hans personliga inbjudan. 13 dagars fasta var påbjuden folket och affärer och nöjeslokaler stängdes. Gatorna var avfolkade och vi hade därför både tid och rum att studera Delhi – det fanns både ett gammalt och ett modernt.

Jordens skönaste byggnad, saltvatten för hälsan och en dubbelknock

Den indiske tennisspelaren Man-Mohan,

som bodde i hinduernas gamla heliga stad Agra, hämtade oss i bil i New Delhi och tog oss med på en kombinerad tennis- och sightseeingtrip som blev ett minne för livet - vårt besök på Taj Mahal kommer jag aldrig att glömma. Detta vita marmorpalats, som sjah Djehan lät bygga som gåva till sin vackra hustru, var ett storartat bevis på indisk kultur och byggnadskonst. Vi besökte även andra vackra tempel och moskéer men efter tre dagar var vi åter på väg – denna gång till Ahmadabad.

Här bodde vi hos en mycket förnäm och rik indier och åtnjöt en utomordentlig gästfrihet. Vi fick också en del minnesgåvor härifrån bl.a. äkta indiska ”sahris” i sidenbrokad. Värmen var också här mycket pressande och trots att jag inte drack något – borde druckit saltvatten som man ordinerade – råkade jag för andra gången ut för solsting. Denna gång drabbade det även min motståndare – dubbelknock skulle man kunna säga.

Många episoder minns man kanske nu som ”roliga” men just då när man upplevde dem var det inte så. T.ex. då vi efter en ansträngande natts tågresa vaknade och fann vår betjänt Bansi bortflugnen och ingenting fanns att äta. När han sedan kravlade sig fram under britsen, där han tillbringat natten, lugnade vi oss snabbt. Bansis respekt för oss var något enastående och då vi en gång kom på honom med att röka, kastade han cigaretten, gjorde lappkast och försvann i motsatt riktning. En annan gång var när vi fullastade med bagage skulle resa mitt i natten och inte kunde få tag i någon droska, gjorde Bansi turnéns kanske bästa insats då han till sist lyckades få fatt i en upptagen jeep och la beslag på denna.

Nåja, det skildrade kanske redan tröttat läsaren. Bombay på västkusten var vår sista anhalt. Där bodde vi på Cricketklubben och hade det väldigt förnämmt.

(*1) Åke var född den 4 november 1914 och avled 27 oktober 1998. 1 A-landskamp mot Danmark 1941

(*2) Torsten föddes 11 april 1920 i Karlsborg och avled den 15 maj 2004 i Malmö

(*3) Mahatma Gandhi, född 2 oktober 1869 i Porbandar i Gujarat, död 30 januari 1948 i Delhi (mördad), var en indisk advokat, politiker och andlig ledare. Han var en förgrundsfigur i Indiens självständighetssträvanden från brittiskt styre.

Borås Idrottshistoriska Sällskap

**Vi hälsar Er välkomna till BIS 20:e årsmöte den 24 februari 2009.
Plats: Fullmäktiges sessionssal, Sturegatan 40, Borås, kl 19.00.**

Program

- 19.00** Tommy Olsson hälsar gäster och medlemmar välkomna.
Anförande av Riksdagsman Cecilie Tenfjord-Toftby: Föreningarnas betydelse för den svenska demokratin.
Del I av Idrottsfilmer.
- 20.15** Fika i Café Idun. Under fikapausen kan deltagarna välja från lista vilka filmer som skall visas 21.30.
- 20.45** Årsmöte med BIS
- 21.30** Del II av Idrottsfilmer.

OBS! Filmerna, som kommer fr. SF:s & SVT:s arkiv, är från i Sverige anordnade EM-, VM-, OS- tävlingar samt från lokala tävlingar från 1908 och framåt. Filmerna har iordningställt av Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande, ”SCIF”, för att användas av Riksidrottsmuseet och de Idrottshistoriska Sällskapen/Föreningarna i Sverige.

Ж

Utdrag ur protokoll fört vid första årsmötet med Borås Idrottshistoriska Sällskap.
Tid: 1989-12-04. Plats: Hestrastugan. Närvarande: 17 personer.

§1 Ordföranden i interimsstyrelsen, Lars Sundin, hälsade deltagarna i det nybildade Borås Idrottshistoriska Sällskap välkomna och hoppades att sällskapet framgångsrikt skulle bidra till dokumentation av Boråsidrotten.

Stiftarna av Borås Idrottshistoriska Sällskap 1989
Kjell Jansson, Mats Segerblom, Lars Sundin, Liselott Andersson och Olof Toftby

Boråsbrottningen har gamla anor

Ur Borås Idrottshistoriska Sällsks årsskrift 1998

Borås starka män har inte alltid hållit till i toppen av Sveriges i olympiskt avseende starkaste idrottsgren, brottningen. Boråsbrottningens stora epok daterar sig från åren efter 1925, sedan en specialklubb bildats och givetvis i sinom tid fått lokal konkurrens, då pojkar som Harald Pettersson, Torsten Bergström, Folke Hernström, Gustaf Klaren och slutligen Axel Cadier och Kurt Pettersen, härjade runt om på brottarmattorna. Men redan tidigare hade det funnits kraftsport i Borås, man kan redan omkring 1895 spåra den första sammanslutningen. Det var Borås Atlet & Idrottssällskap, som höll till i gamla ridhuset på Brodal med sina övningar och tävlingar och för den tidens ungdom var den stora drömmen, att en gång bli en riktig "baisare".

Det var kallt och ruggigt i den stora manegen, där societetens fullblod och borgarnas mindre anrika "kusar" i vardagslag travade omkring så att sågspånen yrde. Societeten, det var fabrikörerna, borgarna var de mera småsnåla "knallarna" som kommit sig upp och kallade sig grosshandlare. Här höll brottare och tyngdlyftare till om kvällarna och nog skulle man kunna säga att det blev fart i sågspånen även då. Det var verkligt stadiga bitar som tumlade om därnere, Ivar Helin "Skepparn", John Hedlund, den urstarke lokföraren, Anders Åman, stenhuggarebas med släggor till nävar, och en del andra mindre framträdande förmågor. Ungefär samtidigt gick ungdomarna uppe på Norrbygårde och Landala och tittade snett på idrottsgrejerna nere i ridhuset, och gav sig ingen ro innan de också fått i gång en ordentlig klubb. Nu fick man nöja sig med s. k. vedbodklubbar och det tillfredsställde inte förväntningarna. Atletklubben Aftonstjärnan bildades och bland dess medlemmar fanns Rudolf Glans, Ragnar Andersson, Hillerström, bröderna Granath m. fl. Så småningom kom Johan Larsson "Bisten" med liksom Klas Isaksson, vilka här gjorde sina lärospån i den ädla brottningskonsten. "Bisten" var en mycket vetgirig yngling och inköpte efter ihärdigt sparande en finsk lärobok i brottning. Det pluggades grepp och tränades för glatta livet och "Bisten" blev snart mycket fruktad för sina konstgrepp.

Det var tydligen inte så noga med amatörreglerna på den tiden, ty rätt som det var hade någon cirkus en brottningsmatch mellan en inhemsk förmåga och någon av cirkusens kraftkarlar på programmet. Flitigt i elden i detta avseende var "Skepparn" och Rudolf Glans. Den förstnämnde var i sin krafts dagar en mycket fyllig karl och ohyggligt svår att få grepp på. Han uppträdde en gång i en kamp mot en halvblodsindian, som det så vackert hette i reklamen, en tidig upplaga av pampas vilda tjur och vilken skulle vara i besittning av krafter som en buffel. Femtio hederliga svenska kronor utlovades till den som kunde tämja honom.

"Skepparn" slog till och gjorde det så ordentligt, att det höll på att inte bli något kvar av halvblodet. Han fick femtilappen också, det torde kunna bevisas, ty idrottsmyndigheterna framtog honom rätten att brottas som amatör i ett år. Sedan var både femtilappen

Brottningslokalen på Landala

Enbildfråden "gamla godatiden": Atletklubben Aftonstjärnans kraftkarlar år 1905. Den rikt medalj-prydda kämpan i mitten är mästebrottaren Rudolf Glans. Han flankeras av, Ragnar Andersson och Lindblom, också betydande kraftkarlar. Ynglingarna framför trion är Johan "Bisten" Larsson och Kalle "Smörjarn". De båda männen i lättjefulla attityder framför är Gustaf "Flygarn" och "Alle i kappen". I gänget fanns dessutom Kalle "Sliparn", Petter "Morsken" och Axel "Parken".

och halvblodet glömda, ty "Skepparn" blev något senare svensk mästare i tyngdlyftning, inom parentes den förste svenske mästare i någon sportgren som Borås haft. Rudolf Glans var en annan friskus, som hade något av skådespelare i sin gängliga kropp. Stadens nöjesplats låg vid den tiden på söder, på samma plats där numera en av nutidens stora idrottsentusiaster och gynnare, direktör Gunnar Hedelin i Erlabolaget, regerar. På den tomt där detta bolags komplex är uppfört låg cirkusplatsen. Här gasterade en gång i detta sekels början Cirkus Lindberg och då publiken började tryta, satte direktören igång med brottning. Han utmanade personligen allt vad Borås hade av starka karlar till tvekamp, den som förmådde lägga honom, skulle få den vedertagna premien av femtio kronor. Glans beslöt att fresta lyckan och i braskande annonser reklamerades evenemanget. Nu är att märka, att Lindberg faktiskt var en god brottare.

Den stora kvällen kom och cirkustältet var fyllt av en förväntansfull publik och direktören gnuggade händerna av förtjusning. Allt vad Norrbygårde och Landala hade av manlig ungdom var där och hela Aftonstjärnans styrelse var mangrant församlad för att se att det gick rätt till. Signaturen som lyckats få fribiljett för flitigt

hämtande av öl till stallpersonalen, hade lyckats finna en bra utsiktspunkt vid musiktribunen och det besvärade inte nämnvärt, att man hade bastubans mynning i närheten av öronen. Programmet intrasserade inte så det störde, andaktsfullt väntade man på kvällens clou.

De båda kämparna trädde in och det gick en susning av förväntan runt de fullspikade åskådareutrymmena, fråga är om inte taket lyfte sig en aning. Cirkusdirektören var draperad i en brottardräkt av leopardskinn—kanske var det imitation—och Glans såg inte alls glansfull ut i Aftonstjärnans slitna trikåer. Men det blev annat av när man satt i gång. Glans gick på som en furie och direktör Lindberg åkte på den ena farliga situationen efter den andra. Publiken tjöt och vrålade, bölade och stampade och cirkuspersonalen började se allt oroligare ut. Så klippte Glans till

Envig på Skogsvik omkr. 1905. Envigen ingick i den antika 5-kamps-tävlingen om Skogsvikspokalen. Underst ligger Carl Andreasson, som för övrigt är morfar till Lennart Mårtensson på BT.

med ett nacksving och motståndaren gick platt på rygg. Orgierna som följde kan inte beskrivas, men de fick ett brått slut. Ljuset slocknade, någon bland cirkusbetjäningen var nog slug att släcka, när det såg så hotande ut för direktören. Det var droppen som kom landalahumöret att rinna över, tumultet blev obeskrivligt och man krävde humbugsmakarnas huvud på ett fat. Signaturen passade på att krypa under den relativt skyddade musiktribunen och när ljuset åter tändes, kunde han därifrån bevittna Glans obestridda triumf. Direktör Lindberg tog skeden i vacker hand, överlämnade femtio kronor och utmaning för revanschmatch dagen efter. Glans supporters kunde avlägsna sig fullt tillfredsställda och direktör Lindberg hade fullt hus ännu en kväll.

Med tiden blev det dock litet mera ordning i sporten och några marknadsnöjen befattade sig inte brottarna med. Det blev ordentliga tävlingar i rikhuset och här fick man se många av den tidens bästa göteborgare – Göteborg var då en brottarstad av rang – i kamp med stadens bästa. ”Bisten” Larsson får kanske räknas som Borås förste amatörbrottare, men han fick många efterföljare. Carl Larsson, mannen som skapade Elfsborgs storlag i fotboll, var en tid med och stor specialist på nacksving. Klas Isaksson hette en liten yngling som började på så smått och en stark hejare hade man i Hjalmar Nyberg. Göteborgarna sågo dock knallarna över axeln ännu så länge och typiskt för detta är följande historia: ”Bisten”, Isaksson och Nyberg skulle tävla i Trollhättan och i Göteborg träffade man vid fåget en göteborgstrupp med Claes Johansson i spetsen som var ute i samma ärende. Du Johan, sade Claes till ”Bisten”, klarar ’la’ din klass, men ’i’ pöjka, vänd till de andra, har inget ’å’ hämta. Men de ska ’i’ inte va lessna för, de ’ä’ bra ’å’ få lära sek lite. Isaksson, som var truppens Benjamin, tjänade på den tiden 6 kronor i veckan, så det var ett stort äventyr han gett sig in på. 1,50 begärde man för nattlogi, man är väl inte miljonär, sa den gode Isak och med den riktige knallens envishet fick han fatt i ett ställe där han fick ligga för 50 öre och serverades morgonkaffe med fem skorpor för samma pris. Kom därtill, att han kom Claes Johanssons onda profetior på skam, han vann nämligen sin klass, så förstår man att han anträdde hemresan ganska belåten. ”Bisten” vann också under det att Nyberg blev trea. En lyckad turne alltså och allt hade varit bra om inte en klubbfantast blivit så högfärdig, att han gått och satt in den stora händelsen i Borås Dagblad. Då Isaksson nästa gång kom till Folkets Park höll han på att få stryk för sitt sportfåneri. Isaksson förlorade en gång en match på vågen. Historien är verkligen värd att noteras, klubben var nämligen så fattig, att man inte hade någon våg. Då lade man en bräda över en bock och brottarna fick ställa sig i var sin ända. Det var Bergström och Isaksson, som skulle väga i sär, Bergström fick Isakssons ända att gå ned, men nu efteråt tror denne, att det låg inte så litet båg i förfarandet. Det är nog inte omöjligt att han har rätt.

Det tog tid och behövdes ett brinnande intresse för att bygga upp boråsbrottningen. För de verkliga entusiasterna kom en hård tid, med träningen förlagd till en lada uppe i Byttorp. Där var det oftast så kallt under träningskvällarna, att andedräkten hotade att frysa. Borås Atletklubb bildades 1914—just en lämplig tid att bilda en förening det år den första världsbranden bröt ut. Då man omkring 1920-talet kommit i gång på allvar, kunde inte brottare och tyngdlyftare samsas och följden blev, att brottarna bildade Borås Brottarklubb, vilken förresten i dagarna har firat 25-årsjubileum. Nils Davidsson kom till rodret och han var just den man brottningen behövde. Snabbt gick det uppåt, och redan 1925 fick Borås sin förste svenske mästare, Harald Pettersson, och året därpå blev han europamästare. Sedan kommo stjärnorna i snabb följd, Hernström, Bergström, Klarén m. fl. 1928 klev en lång välväxt yngling för första gången upp på en tävlingsmatta, det var Axel Cadier. Då kan man faktiskt säga att brottningen i ordets bemärkelse kom till Borås.

En kort historik av Oswald Rückert. Artikel i AllSport nr 1 1948. Tidningen har vi välvilligt fått låna av Kjell Sternfeldt.

Proffsboxning i Västergötland under 100 år

av Tommy Wahlsten

Vår första professionelle boxare, Hjalmar Olsson (*1) (i USA under namnet Jack Campbell), kom visserligen från Gryt i Östergötland men det var vid **Karlsborgs rekrytskola** som kapten "Garden" Andersson försökte få boxningen antagen som ett ämne vid skolan åren 1882-1884 dock utan att lyckas.

Andersson hade varit i USA och där inhämtat de första lärospånen inom boxningen som vid denna tid fortfarande genomfördes utan handskar, s.k. *bare knuckle*.

I Stockholm förekom uppvisningsmatcher 1882 men deltagarna var officerare från Storbritannien och först 1893 finns det uppgift om en match mellan svenskar, Otto Thulin och Edward Fagerlund, i en match på Malmö Teater den 30 april.

1908 inträffar också det faktum att Johan von Porat fick anställning som ingenjör vid sockerfabriken i Lidköping och bosatte sig där på Norra Kyrkogatan 3. Dit kom hans brorsöner ofta och en av dem var blivande OS-guldmedaljören i tungvikt i Paris 1924 och sedermera proffsboxaren Otto von Porat (1903-1982). Kanske var det i Lidköping han lade grunden till sin färdighet i knytnävskamp, han tillbringade sommarloven där långt upp i tonåren.

Var Mariestad först ?

Första gången en proffsgala arrangerades i Västergötland lär ha varit den **13 januari 1910 på Teatern i Mariestad**.

Calle Sven var på turné och mötte James Powell från USA. I annonsen utlovades "*Stora Internationella Täflingar i Boxning mellan Proffesionales*". Calle Sven uppgavs vara svenskamerikan och i afischtexten kunde man läsa bl.a. följande: "*Carl Svensson innehavare av svenska mästerskapet i Boxning 1909. James Powell, världsmästare i lättviktsboxning för 1909 – har senast i Liverpool besegrat Max Kidd Sullivan, Englands förnämsta prisboxare. Har slagits med Amerikanarne Corbert, Jewris, Bartling Nelson m.fl.*" . Det var som vanligt en serie överdrifter och felaktigheter men uppnådde säkert syftet – att locka publik.

Barn under 14 år ägde ej tillträde och entrépriserna var 50-75-100 öre. Matchen var en knockoutmatch vilket innebar att man höll på i treminutersronder tills en av boxarna blivit utslagen eller gett upp. Hur många ronder som boxades i Mariestad och hur utgången blev saknas dock uppgifter om. Calle Sven gjorde med stor

säkerhet flera matcher – kanske någon av läsarna känner till om han var på något annat ställe i Västergötland.

Det dröjer sju år till nästa kända arrangemang dyker upp – denna gång i **Skövde**. **Den 25 september 1920** boxas Viking Cronholm (även arrangör) mot en okänd motståndare i en uppvisningsmatch i Ridhuset (förstördes senare i brand 16 april 1947). Omkring 500 såg matchen och Cronholm belönades med "lifliga" applåder enligt lokaltidningen.

Första riktiga galorna gick i Vänersborg

Stockholm och Göteborg dominerar som arrangörsorter under 20-talet men **den 14 oktober 1928 arrangeras en gala på Teatern i Vänersborg** av ABS och Erik Arnesjö.

En av boxarna, John Wennberg (*2), kom från Vänersborg som också hade en livlig amatörklubb. Galan höll dock på att inställas då Svenska Proffsboxningsförbundet inte godkände de planerade matcherna. Efter att promotor Arnesjö ändrat i programmet blev dock galan av men med ny motståndare för Wennberg som nu var uppe i sin andra proffsmatch. Från början skulle han ha mött dansken Anders Petersen men då denne ville träna ytterligare en vecka så blev det norrmannen Alf Simonsen som stod för motståndet. Wennberg med matchvikt 63 kilo vann alla ronderna mot den tre kilo tyngre motståndaren. Redan efter första minuten hängde Simonsen på knockouts brant men Wennberg saknade förmågan att slå ut norrmannen. Då det in i det sista var oklart om galan skulle genomföras blev publik-tillströmningen inte den väntade och lokalen var bara något mer än halvbesatt. Utanför stod dock flera hundra "intresserade" som dock inte hade möjlighet att betala entrépriset som var från 2 till 5 kronor.

Knappt tre år senare återkommer John Wennberg till **Vänersborg – den 24 maj 1931** är det dags för en ny gala denna gång utomhus på Folkes Parks sommar-teater. Arrangör var ABS (*3), Hugo "Godis" Andersson och företaget Prosport från Göteborg. Det fanns plats för 2500 åskådare men det kom knappt 1000 trots att även en broder till John gör proffsdebut. Det var lillebror Anders (*4) med matchvikten 60 kilo, som gjorde debut

och ställdes mot svensk-amerikanen Gösta "Ernie" Lind (*5) som nu bodde i Göteborg. Matchen blev hetsig och föga vacker. Anders vann alla ronder utom den första som var jämn. I den tredje var Lind nere utan räkning, kom upp betänkligt groggy men han klarade alla sex ronder i vad som blev hans sista match och den bästa han gjort i Sverige. Huvudmatchen mellan John Wennberg och Axel "Acke" Berggren (61,1 kilo) gällde svenska mästerskapet i lättvikt. Efter en jämn öppning tog John (60,7 kilo) kommandot och i femte ronden fann Ackes sekund, brodern Gunnar, för gott att ge upp den ojämna kampen. Han kastade in handduken då Acke gungade betänkligt efter en serie hårda slag mot käken. Ekonomiskt blev det en mindre förlust för arrangörerna och kanske var det därför som det skulle dröja 37 år till det blev dags för nästa riktiga boxningsgala i Västergötland.

Uppvisningsgalor av Jersey Joe Walcott, Ingo, Floyd och Mohammed Ali

Nästa gång vi får se proffsboxare i aktion i Västergötland är drygt 18 år senare då Jersey Joe Walcott åker runt på Sverigeturné med uppvisningsmatcher och då landar i **Trollhättan den 21 augusti 1949**. Upp-

Ingemar Johansson och Floyd Patterson deltog i boxninggalor runt om i Sverige

visningen genomfördes i samband med Flygets Dag och uppemot 15000 uppges ha sett hans matcher mot landsmannen Tommy Merril, Nils Andersson och hemmasonen Olle "Skoftebyn" Bengtsson (*6).. Matcherna gick i tre ronder á 2 minuter och arrangör var Edwin Ahlqvist. Jersey Joe hade veckan innan vunnit (TKO 5) mot Olle Tandberg på Råsunda och under drygt två veckor, 19 augusti – 4 september, boxades han på 13 olika platser i Sverige och eftersom han var i Enköping veckan innan Tandberg-matchen så kunde amerikanen beskådas på 15 olika orter i Sverige. "Skofteby-Bengtsson var också med på galan på Råsunda – han vann mot fransmannen Albert Paintendre på poäng efter sex ronder.

Ingemar Johansson och ”Silver-Gunnar” Nilsson uppvisningsboxades på flera platser i Sverige och i Västergötland under 50-talet – bland annat i **Stenstorp den 30 maj 1956** – då den då 10-årige författaren av denna artikel fanns på plats och fick autografer på baksidan av en ituriven biobiljett från biografen Folkan i Stenstorp. Föga anade man då att han skulle bli världsmästare nästan exakt tre år senare. Även Floyd Patterson turnerade i Sverige och här i Västergötland dök han upp i **Lidköping den 14 augusti 1960** då ca 8000 lär ha sett honom boxats vid Filsbäcksbadet. Ingemar hade ju förlorat tungviktstiteln den 20 juni 1960 i New York men trots det, eller kanske p.g.a. att han knockat Ingo var han oerhört populär i Sverige. Nord Art/Torsten Adenby arrangerade och Floyd mötte sin bror Raymond samt landsmännen Julio Mederos (född på Kuba) och John Henry på 19 olika platser under perioden 10 augusti – 18 september. Under två veckor i början av september var det uppehåll då Floyd besökte OS i Rom.

På dessa galor imponerade Floyd med sin rephoppning och sina attacker på päronbollen vilket inbringade stora ovationer. Enligt en uppgift tjänade Floyd 200.000 kr på turnén och han hade en garanti på 6000 kr per föreställning plus 40% av bruttot på biljettintäkter över 2000 kr. Med sig på turnén hade Floyd bl.a. sin legendariske manager, Cus D’Amato.

Fem år senare var det dags igen för Floyd att ge sig ut på Sverigeturné och denna gång var det **Vänern som fick besök. Den 30 maj 1965** var det drygt 1000 personer som besökte Dalaborgsparken för att se Floyd boxas mot Richard van Norden, Joe Shelton och broder

Roddy Benjaminsson, Tidaholm, vinner klart sin i sin proffsdebut.

FOTO: Per Ström, Västgöta-Bladet

Raymond. Floyd var fortfarande mycket omtyckt men attraktionskraften för dessa galor var på upphällningen och publiktillströmningen var sämre än väntat på en del av de 12 orter som besöktes under perioden 16 maj – 6 juni. Floyd återvände till USA en vecka mitt under turnén för att se Mohammed Ali (Cassius Clay) bli världsmästare genom att besegra Sonny Liston. Floyds kontrakt denna gång var på 60% av bruttot och då han avlönade sju personer blev det inte många kronor över för Floyd denna gång.

Ali kom också till Sverige detta år då han på nio dagar (6 augusti –14 augusti) uppvisningsboxades på tio platser i Sverige dock ingen i Västergötland.

Riktig proffsgala igen efter 37 år och sedan tog det ytterligare 39 till nästa. Den 6 december 1968 var det dags för

proffsgala i Trollhättan. Drygt 2000 kom till Älvhögsborg för att se fyra matcher i arrangemang av Ingemar Johansson & Bertil Knutsson Promotion. Detta var den näst sista galan innan förbudet mot proffsboxningen, som togs 26 november 1969, trädde i kraft den 1 januari 1970. Jan Holmqvist skulle ha mött en fransman men skadade revben under sparring med Raymond Patterson som själv gick en match mot överviktige spanjoren Echevarria (97,5 kilo). Raymond (88 kilo) vann på poäng över åtta ronder. ”Hem-masegrar” också för Ulf Danielsson (51,3 kilo) mot Diop från Senegal (poäng sex ronder) , svensk-polacken Henryk Szymkowiak (66,4) mot Sanou från Mali samt för finske Harri Piitulainen mot fransmannen Zandourian, båda matcher gick de åtta ronderna ut.

Arrangörerna var nöjda med publikintresset och galan gav ett ekonomiskt överskott. Biljettpriser från 15 till 35 kr och gaget för t.ex. Szymkowiak var 2000 kr vilket motsvarar ca 20000 kr i dagens penningvärde.

Förbudet mot proffsboxning i Sverige upphörde 1 januari 2007 och en av de första galorna därefter anordnades i **Tidaholm den 1 december 2007.**

Största dragplåstret var hemmaboxaren Roddy Benjaminsson (känd som Hero i TV-serien Gladiatorerna) som gjorde proffsdebut. Trots detta uppgick åskådarna bara till ca 300 och det var givetvis en besvikelse för arrangören Jan Eliasson, Labbås Promotions. Roddy som tidigare lyckats bra som amatör vann på poäng mot ryssen Oleg Agafonov efter fem tvåminutersronder. Segrar togs också av Kamran Kabinejad, Daniel Peret och Karlsta’-tösen Anna Ingman som bese-grade brittiskan Angel Mc Kenzie klart på

Anan Ingman kramar om Angela Mc Kenzie i proffsringen i Tidaholm.

FOTO: Per Ström, Västgöta-Bladet

poäng efter fyra treminutersronder. Avslutningsvis kan även nämnas Ture Ahlqvist, född i Borås 1907-04-10 och avliden 1983-03-20. Ture gick bara en match som proffs – i Göteborg 1936-04-17 då han förlorade mot tysken Alfred Radtke (TKO3). Som amatör hade han stora framgångar med 141 vinster på 169 matcher och silver i OS 1932 då han tävlade för IK Ymer.

Fotnoter:

(*1) Christer Franzén har skrivit en bok som heter Hjalmar Olsson/Jack Campbell (1864-1927). Den utkom 2007 och kan beställas via mrboxhist@gmail.com.

(*2) John Wennberg, född i Vänersborg 1907-01-17 och avliden 1977-11-29. Gick 21 proffsmatcher 1928-1934 och vann tio och fick oavgjort i fyra. Han var god som

amatör (78 matcher varav 58 vinster) men mindre lyckad som proffs.

(*3) ABS = Allmänna Boxningssällskapet, bildat i Stockholm 8 juli 1922 och arrangerade sin första proffsboxningsgala 1923 under ledning av sin ordförande Hjalmar Palmqvist (Hjalle Palton)

(*4) Anders Wennberg, född i Vänersborg 1908-04-02 och avliden 1979-10-16. Gick fyra proffsmatcher i lättvikt/fjädevikt och vann två, förlorade en. Re-amatöriserades 1935 och gick totalt 152 matcher som amatör.

(*5) Gösta Lind, född i Borås 1900-09-17 och avliden 1971-08-08. Fyra dokumenterade proffsmatcher (tre förluster, en oavgjord) samt några ej verifierade i USA. Matchen mot Anders Wennberg den sista.

(*6) Olle Bengtsson, född i Trollhättan

1923-12-12 och avliden 2005-04-18. 25 proffsmatcher slutade med 23 vinster och bara två förlorades.

Källor:

Det mesta av texten är hämtat från Christer Franzéns omfattande verk "Ringside - den svenska professionella boxningens historia" som kom ut 2004 på CKM:s förlag i Stockholm. Boken är en riktig tegelesten på 720 sidor.

Uppgifterna om Otto von Porat är hämtat ur Tore Hartungs artikel som publicerades i Sveriges Olympiahistorikers Förenings medlemskrift, SOF-Bulletinen nr 3 år 2008.

Sittande: Anders och John Wennberg
Stående: Gustav Wennberg

Vänersborgsbröderna Gustav, John och Anders Wennberg skrev redan på 1920-talet idrottshistoria. John och Anders som framgångsrika boxare och Gustav som brottare och en trägen och trogen föreningsfunktionär.

Alla tre började sin idrottsbana i anrika Vänersborgs Idrottsförening, som under många decennier var en av Västergötlands allra framgångsrikaste föreningar. Fram till 1932 representerade VIF många olika idrottsgrenar. De största framgångarna skapade föreningen inom bandyn, fotbollen, boxningen och brottningen. Ett mycket stort antal Distriktsmästerskap erövrades och den stronga brödratrion bidrog till föreningens framgångar på ett hedervärt sätt, inte minst genom sin trofasthet mot föreningen som varade livet ut. En del om John Wennbergs karriär (och även broder Anders) kan läsas i artikeln om proffsboxning i Västgötaringar (se ovan).

S.Gunnar Peterson, ordf. Vänersborgs IHF

Att skriva poesi eller måla tavlor har aldrig räknats som olympiska grenar.

Fel!

Vid flera av de olympiska spel som arrangerades under 1900-talet tävlade man också i olika kulturella grenar. Från och med Stockholm 1912 till och med London 1948 stod arkitektur, måleri, litteratur, musik och skulptur på det olympiska programmet.

I Los Angeles 1932 knep David Wallin guldmedaljen i måleri, i Berlin fyra år senare blev det brons för Stig Blomberg i

Olympiska grenar

skulpturtävlingen och i London 1948 segrade Gustaf Nordahl i samma gren med skulpturen Hyllning till Ling.

I Paris 1900 tävlade man även i metning dock utanför det officiella programmet. Nittio utlänningar och ett oräkneligt antal fransmän trängdes vid Seines stränder under fyra dagar. Men någonting måste ha gått snett med informationen. De utländska deltagarna trodde nämligen att den som fångade största fisken segrade, medan fransmännen helt gick in för att dra upp så många som möjligt.

Så när tävlingen var klar hade fransmännen tillsammans dragit upp 2051 småfiskar. Medan de som tävlade för andra nationer bara kunde visa upp 17 lite större firrar.

Källa: Ulf Ivar Nilssons bok "Allt vi trodde vi visste men som faktiskt är **Fel Fel Fel!**"

Gång på gång på gång

Det lär ha varit engelsmännen som lanserade gångsporten. Hur man nu kan lansera ett så vanligt beteende hos människan som att förflytta sig gående! Men likväl, redan under 1600-talet ordnades gång-tävlingar (pedestrians) En kombination av gång/löpning.

Den första stora kända gångtävlingen vanns av en Mr Hauge, år 1762. Sträckan var på 100 eng mil och avverkades på 23 h15 min.

Redan 1862 skrevs i England de första grundreglerna för gångsporten som blev en OS-gren 1906 då på en längd av 10 km. Grenen försvann från OS 1924 men återkom 1932 i Los Angeles då på en 50 km landsvägsbana.

I Sverige fick gångsporten sin premiär 1881 men sporten fick inte sitt fäste i

Sverige förrän de Typografiska föreningar anordnade tävlingar, runt sekelskiftet i Sverige, så även i Borås. Här var Viktor Borén, sättnare på BT, en verklig frontfigur som vann mängder av tävlingar.

Först 1934 bildades Svenska Gångförbundet. Torsten Tegnér, Erik Pallin och Erik Lindé var gallionsfigurerna.

Runt 30-talet anordnades massmarscher som "Marschen till Tuna", och "Dalarnarschen." Gångförbundet gjorde tidigt propaganda för Riksmarschen, start 1940. Det var ett samarbete med Stockholms-Tidningen och blev snabbt en stor succé. Den hade som syfte att stärka fysiken och

Viktor Borén ses här som nr 7 inför starten i Pressklubbens gångtävling i slutet av 1930-talet. Plats: Särilaskolan, Borås.

stärka konditionen hos det "Svenska Folket" i ofredstiden.

Marita Wasling

Skaras Ungdomsstipendiater 2008

Årets stipendiater har utsetts av styrelsen för Skara Idrottshistoriska förening.

På tjejsidan blev det den mycket lovande hockeytjejen Rebecca Lilja som kommer att få det ena stipendiet vid ett lämpligt tillfälle.

Rebecca har som 16-åring blivit uttagen

till U18-landslaget. (se bif artikel och bild) och spås en lysande framtid. Vi behöver ambitiösa hockeytjejer som henne för att på allvar kunna ta upp kampen mot Kanada och USA.

Jonatan Boman heter killen som utsetts till stipendiat. Det är en lovande motocrossåkare i Skara MK. Han har motorintresset som sin stora passion.

Även på motorsidan behöver vi duktiga och träningsvilliga ungdomar som Jonatan för att kunna återupprätta Sveriges stolta traditioner i den sporten.

Lars Lundberg

ordf Skara Idrottshistoriska förening

Full fart på Skaraidrotten för mer än 100 år sedan

Redan i slutet på 1800-talet fanns organiserad idrottsverksamhet i Skara. Läroverket hade en idrottsförening, som var framgångsrik i främst skytte och friidrott. År 1900 bildades Skara idrottsförening, som hade mer än 20 olika sektioner och idrotter på programmet.

I SI:s klubblokal på Skaraborgsgatan träffas varannan tisdag en grupp från Skara idrottshistoriska förening för att forska och dokumentera Skaraidrotten. Vid veckans möte var uppgiften att utreda var och hur många idrottsplatser det fanns i Skara när seklet var ungt.

- 1909 vet vi att det fanns minst tre idrottsplatser, berättar Leif Nordh. Det var en på S:t Annas äng, en på Spitals äng och så Trekantsstadion.

Spitals äng var på Hospitalsgården. Här fanns bland annat en bana för bågskytte. När ishockey'n kom till Skara i början på 1950-talet ordnades först en plan i lerhålan (där Statoil-macken nu ligger) och senare en plan i Petersburg. Bandy spelades på Viktoriasjön och senare på Norrbacka-

grytan.

Mycket i arkiv

Det finns åtskilligt med material kring Skaraidrottens historia bevarat. SI har åtskilligt och idrottshistoriska föreningen har genom åren också samlat in material.

- Men det finns säkert mycket mer, säger Leif Nordh, och passar på att efterlysa material som finns hemma hos privatpersoner.

Idrotten var en stor folkrörelse när seklet var ungt. På 1930-talet fanns 30-talet idrottsföreningar organiserade. Skara IF var den största och i den fanns en lång rad sektioner, vilka senare knoppades av och egna specialföreningar bildades. Till de äldsta hör Skara tennisklubb, som bildades 1907. Dess historia har nedtecknats av Allan T Nilson, som också ingår i gruppen.

- Det vore ju roligt om vi på något sätt kunde få se Skaras idrottshistoria tryckt, säger han.

Det finns planer på det och en tanke är att detta skulle kunna bli ett kapitel i del 3 och Skaras historia, som det finns planer

på att producera.

Viktig kulturhistoria

- Idrotten hör ju i allra högsta grad till Skaras och Västergötlands kulturhistoria, säger Allan T Nilson.

Den idrottshistoriska gruppen träffas varannan tisdag. Givetvis är det främst prat om idrotten, men det blir en hel del annat också.

- Det blir resonemang om det mesta, konstaterar Leif Nordh.

I höst ska arbetet med att dokumentera och registrera allt material starta.

- Viktigt är också att intervjua äldre idrottsutövare, tillägger Allan T Nilson. Skara IF är Västergötlands äldsta fotbollsförening och var med när Västergötlands idrottsförbund bildades år 1907.

Läroverkets idrottsförening lär ha bildats redan i slutet av 1800-talet men trots efterforskningar har inga äldre handlingar från den föreningen hittats.

Gösta Karlsson

Idrottsprofiler på biblioteket i Tibro

En bildkavalkad av sällan skådat slag med västgötska idrottsprofiler och anläggningar visas just nu på biblioteket. Vandringsutställningen med anledning av att Västgötaidrotten firar 100 år har nu nått Tibro.

Olympierna Ove Emanuelsson, Tommy Qvick, Simon Dahl, Robin Söderling och Anton Strålman liksom sjufaldige världsmästaren Anders Eriksson, konståkarfamiljen Helgesson, simmerskan Kattis Johansson och skidåkaren Greger Karlsson är några av de idrottsprofiler från Tibro som finns med på utställningen. Bilder visas även på anläggningar som Snickarvallen, Rankåsstugan, Månskensrinken, Örlenbanan, Hönsa IP och Gärtsvallen.

Det var till jubileumsfirandet i Vara konserthus i början av året som Westgöta Idrottshistoriska sällskap med hjälp av de lokala sällskapen och föreningarna tog fram bilderna som speglar hundra års idrottande.

Många västgötaprofiler

De 47 roll upsen med text och bilder visas i höst runt om Västergötland och just nu är de i Tibro och visas på biblioteket fram till onsdag i nästa vecka.

--Ta god tid på er och titta på bilderna från idrotten under hundra år. Här finns många kända profiler från Västergötland, säger Ingemar Karlsson, ordförande i Tibro Idrottshistoriska sällskap.

På tisdag inbjuder sällskapet till öppet hus för sina medlemmar och andra intresserade, då de gemensamt ska titta på roll upsen, som därefter skickas vidare till Skara för att slutligen visas i Skövde vid årsskiftet.

Lars-Ola Carlén

Arne Andersson, Gösta Wahll, Ingemar Karlsson, Christer Carnegren och Bengt Lundberg i Tibro Idrottshistoriska sällskap vid roll upsen med bilder på idrottsprofiler och anläggningar i Tibro, som ingår i utställningen på biblioteket.

Idrottscafé med handbollstjejerna Anna och Lisa

Onsdagen den 15 oktober bjöd Skara Idrottshistoriska förening (i samarbete med Skara IF) in de suveräna handbollstjejerna och tillika svenska mästarrinnorna, Anna Larsson och Lisa Lindgren, Skövde HF, till ett idrottscafé. (se nedanstående artikel publicerad i Skaraborgs Läns Tidning)

Kvällen sammanfattades av Lars Lundberg i vidstående rader

”En fin kväll i handbollens anda.

I SI-lokalen många idrottsfantaster hamna!”

”Två svenska mästarrinnor var celebra gäster,

Anna & Lisa har bjudit Skaraborgarna på många fester!”

Det blev ett härligt guld till sist, bara Sävahof tyckte det var trist!”

Guldtjejer populära gäster hos Skaras idrottshistoriker

Svenska handbollsmästarrinnorna Lisa Lindgren och Anna Larsson har gjort ett mycket uppskattat framträdande vid en träff arrangerad av Skara idrottshistoriska förening och Skara IF.

- De här tjejerna är föredömen för sin sport och det var verkligen intressant att få höra deras berättelse om elithandboll i allmänhet och hur det är att ta SM-guld i synnerhet, summerade Lars Lundberg i Idrottshistoriska föreningen.

Lisa och Anna tillhör sedan flera år Skövde handbollsflickor. Båda har sina rötter i Skara. Lisa började sin karriär i Hange-

lösa HF, medan Anna tillhörde Stenums IF innan det var dags för elitsatsningen på allvar.

Den stora dagen inträffade den 1 maj i år då Skövde HF äntligen lyckades ta guld genom att vinna finalen i Scandinavium mot Sävahof. Både Lisa och Anna hade tidigare varit med och förlorat finaler.

- Ja, det var på tiden att få vinna och det kändes så otroligt skönt, sade Anna.

Imponerade

Det var inte utan att deltagarna i träffen, som hölls i Skara IF:s klubblokal på Skaraborgsgatan, blev imponerade över vad

som krävs för att tillhöra den absoluta eliten i svensk damhandboll.

Utfrågningen av de båda guldmedaljörerna leddes av Bengt Andersson. Det kom att handla om allt från träningsuppläggning till framtida målsättningar. Trots att träning och matcher på den här nivån kräver åtskilliga timmar i veckan har både Anna och Lisa krävande heltidsjobb.

- Det blir liksom inte tid över för så mycket annat, men det här är ju så vansinnigt roligt, förklarade Lisa.

Anna och Lisa förklarade att de fortfarande följer handbollen i Skara.

- Det kanske inte finns plats för mer än ett

elitlag i vår region, men att fortsätta med bra samarbete mellan klubbarna gynnar alla, var ett svar på frågan om de trodde på ett framtida elitlag även i Skara.

Radioveteran på besök

Skara Idrottshistoriska förening och Skara IF har fler aktiviteter på gång i höst. Närmast på programmet står ett besök av radiosportens Per Kahl. Tisdagen den 11 november – den dag som är Skara IF:s födelsedag – kommer Kahl till Skara för att berätta om hur det är att arbeta som sportjournalist både vid såväl olympiska spel som vid vardagliga allsvenska fotbollsmatcher.

- Alla är välkomna för att få höra en av våra mest uppskattade sportjournalister, säger Lars Lundberg.

GULDTEJER UPPTAKT.

Lisa Lindgren och Anna Larsson blev svenska handbollsmästare tidigare i år med Skövde HF. De båda Skarastrofstrade tjejnerna berättade om hur det är att vara elitpelare vid en träff med Skara IF och Idrottshistoriska föreningen. Foto: Christer Carnegren.

Radioreporter vid OS är ingen semesterresa

Per Kahl, radiosportens man i Göteborg, var en av 3000 journalister vid OS i Peking. Om det uppdraget och om sitt jobb i allmänhet berättade han vid en träff med Skara Idrottsförening i tisdags kväll. Drygt 30 personer lyssnade och många ställde frågor om reporterjobbet.

Per Kahl var radiosportens seglingsreporter vid OS. Han var ensam om att rapportera om tävlingarna från kuststaden Quingdao.

- Det var drygt 70 mil från Peking och här levde vi ett eget liv, berättade han.

Av hans kåseri framgick klart att det är minst av allt en turistresa att vara reporter vid OS.

- Det kunde vara arbetsdagar upp till 12-14 immar, berättade han.

Radiosporten hade 21 personer i Kina – något före än vid Sidney-OS då gruppen bestod av 29 personer.

- Det fungerade bra i Kina, även om det var stränga regler, berättade han. Det är mer än man kan säga om OS i Arén där det mesta var kaos!

Han beklagade att han inte fick se så mycket av Kina, som han hoppats.

- Det blev några timmar i Peking på vägen ner och lika många när vi skulle hem, berättade han. För min del var det sedan att vara i i Quingdao, som kanske inte direkt var något typiskt Kina.

Ett ensamjobb

Att rapportera från seglingarna var ett ensamjobb och eftersom det inte gick så bra för svensk-

arna gällde det att hitta egna vinklar på reportage och rapporter.

Genom åren har Per Kahl träffa många stora idrottsmän och han berättade om möten han haft.

En särskild händelse från Kina-OS var när danskarna fick en guldmedalj vid seglingarna.

- Den hängde på håret, konstaterade han. De båda danskarnas båt havererade och de vann faktiskt med en båt de lånat från Kroatiens lag.

Det var en otrolig historia, men den gav Danmark guld och en plats bland de tio bästa nationerna i segling.

Att det blev just seglingen för Per Kahl är tillfälligheter – själv har han ingen relation till den sporten.

- Men att jag bor på Västkusten och kände många seglare har spelat in!

Annars blir det så här års mest handboll

och bandy, och på sommaren förstås mest fotboll.

- Jag ser väl och refererar ett 50-tal matcher under säsongen, berättade han.

Han fick svara på många frågor om sitt yrke och om sport i allmänhet. Bland annat den om det är bra att Göteborg nu har fyra lag i allsvenskan nästa år.

- Sportsligt är det ju bra, men frågan är om publiken räcker i Göteborg, blev svaret.

Det närmaste stora evenemanget för hans del blir handbolls-VM i Kroatien, som startar den 16 januari.

Det blev en trevlig kväll. Ordföranden Leif Nordh tackade gästföreläsaren med blommor i SI:s färger – rött och vitt. Med sig från Skara fick han också boken om Bert och till den även förläggare Karlssons fräckisbok, som uppenbarligen roade honom.

Tommy Wahlsten från Skövde, ordförande

i Västergötlands idrottshistoriska sällskap, kompletterade kvällen med uppgifter om Skaras idrottshistoria. Inom Skara idrottsförening, i samarbete med Skara Idrottshistoriska Förening, pågår en studiecirkel där Skaras drottshistoria ska sättas på pränt.

Den 11 november år 1900 bildades Skara idrottsförening. Denna milstolpe uppmärksammades också med ett timslångt förmiddagsprogram i Radio Skaraborg. Reportern Torbjörn Nilsson intervjuade ett tiotal medlemmar, som berättade om svunna tider.

Radioreportern Per Kahl, till vänster, berättade många trevliga historier när han gästade Skara IHF och Skara IF (IS). Skara IHF:s ordf. Leif Nordh, visar en pokal som SI vann i en fyrstadsturnering på 30-talet.

Gösta Karlsson

Hellner gav allt för segern

Av Tommy Wahlsten

Marcus Hellner föddes den 25 november 1985 i Lerdala och det var också där han startade sin skidkarriär och lördagen den 22 november i år nådde han den hittills största framgången – seger i världscupen när han vann 15 km i fri stil 1,4 sekunder för Pietro Piller Cottrer från Italien. Northug och Hofstad (Norge), Reichelt och Filbrich (Tyskland), Vittoz (Frankrike), Bauer (Tjeckien), Rotjev (Ryssland) var andra åkare som Marcus hade bakom sig.

Han tävlar sedan några år för Gällivare skidallians. Marcus slog igenom på senior-nivå under VM 2007 i Sapporo. Han lyckades bli nia på 15 km fristil och därmed näst bäste svensk på distansen. I stafetten körde Hellner Sveriges tredje sträcka, det vill säga den första fristilssträckan. Marcus Hellner gjorde en bragdbetonad insats då han lyckades hålla Sveriges lag, som senare tog brons, kvar i tättrion. Detta trots att han bland annat körde mot den nyblivne världsmästaren Lars Berger.

Vid framgångarna i världscupen i Gällivare – Marcus var nära att föra Sverige till stafettguld dagen efter sin seger men Norge vann genom Northug med 2/10 av en sekund – körde Marcus på hemmaplan. Det är på skidgymnasiet i Gällivare som Marcus har utvecklat sin skidåkning

FOTO: Roland S Lundström, NK

Marcus Hellner knäckte hela eliten och tog hem 15 km fristil efter att ha tagit ut sig helt.

och han befinner sig nu i världseliten – för övrigt en av de yngsta svenska världscupsegrarna på herrsidan.

Om framgångarna i världscupen har det skrivits mycket i media senaste veckorna

och därför väljer vi här som avslutning att titta tillbaka på några tävlingar som Marcus gjorde när han tävlade för Lerdala IF som t.ex. de här:

YMER arrangerade i 1997-01-18 DM för Västergötland i fri stil i skidor på Borås Skidstadion. Den senaste veckans mildväder hade förstört möjligheten till en verkligt fin skidhelg. Man kunde genomföra tävlingen tack vare att man lagrat stora högar med konstsnö, som med stor arbetsinsats körts ut på spåret. Man hade fått ihop ett 2.5 km-spår.

Vädret på lördagmorgonen var nollgradigt men torrt. Framemot lunch kom det in dimma och det blev allt fuktigare. Snön var grovkornig och ibland lite blöt. Det var ett snabbt före. Eftersom det var fri stil gällde det bara att få så bra glid på skidorna som möjligt. Man kan tänka sig att det mellan olika löpare skilde en del på glidet beroende på vallningen.

Så här blev resultaten i klassen för pojkar 12 år:

1 DAVID JANSSON	OK LANDEHOF	07.55
2 HENRIK SANDAHL	HÖSSNA IF	08.13
3 PER GREHN	MULLSJÖ SOK	08.20
4 MARCUS HELLNER	LERDALA IF	08.33
5 KRISTOFFER ROSTEDT	BORGSTENA IF	08.46
6 JONATAN ERIKSSON	ÄSPEREDS IF	10.34
7 CARL-JOHAN RYDBERG	TRANEMO IF	10.46
8 HANNES RÖLANDER	ÄSPEREDS IF	11.33
9 HENRIK LIDHAGE	IK YMER	12.23

Tranemoloppet 1999-01-10 i Ulricehamns konstsnöspår för pojkar 13-14 år:

1 JONAS TJÄDER	IF HALLBY	7,10
2 MATTIAS BJÄRSMYR	HESTRA SSK	7,21 (F. ö. svensk mästare i fotboll med IFK Göteborg 2007)
3 MARCUS HELLNER	LERDALA IF	7,21
4 PER GREHN	MULLSJÖ SOK	7,25
5 HENRIK SANDAH	HÖSSNA IF	7,30
6 CHRISTIAN HOLMQVIST	HESTRA IF	7,39
7 ERIK BLOMGREN	RYDBOHOLMS SK	7,48
8 OSKAR NIELSEN	IFK SKÖVDE SK	7,54

Två år senare, 1999-12-21 resultat i Huskvarnaloppet över 5 km:

1 RICKARD BEXELL	HVETLANDA SKI	11.00
2 ERIK KARLSSON-LANDÉN	ISTRUMS SK	11.11
SEBASTIAN ATHLER	HVETLANDA SKI	11.11
FREDRIK KARLSSON	HVETLANDA SKI	11.31
5 ROBERT STARCK	EKSJÖ SOK	11.34
PER ANDERSSON	IK HAKARPSPOJKARNA	11.34
7 MARCUS HELLNER	LERDALA IF	11.42

Flacks tunga skalp - slog Europas bästa herrar och vann 100 000

Först 100 000 kronor för vinsten i årets största tävling. Sedan ett kliv upp i Europatoppen.

Nina Flack är tillbaka på golvet i bowlinghallen i Kinna efter en makalös helg i Italien.

– Det är fortfarande svårt att förstå det. Att jag lyckades vinna på Europatouren, när alla de bästa herrarna och damerna i Europa är med, säger Flack och låter både glad och förvånad.

Tävlingen Flack slog till och vann var Oltremare Colombia 300 Open i Neapel, den största majorn för året där herreliten och dameliten spelar tillsammans. I potten – den överlägset högsta prissumman på touren.

– Det var mycket pengar för att vara i bowling. Man är van med prissummor på kanske tio eller tjugo tusen kronor. Och nu fick jag 100 000 kronor. Hur bra som helst, säger hon.

Efter positionsrundan låg Kinna-bowlaren i topp och visste redan då att hon sämst kunde bli tvåa, något som garanterade henne 50 000 kronor. Men efter att hon i stegfinalen besekrat norske Tore Torgersen med 234-216 dubblades alltså siffran. Dessutom tog Flack ett kliv upp i toppen på Europaranking. Segern gav henne nämligen 100 poäng och med dem segrade Flack förbi ledande Kirsten Penny från England.

FOTO: Lars-Åke Green/BT
Nina Flack vann i konkurrens med de bästa herrarna och damerna på Europatouren i Neapel i november.

Med två tävlingar kvar leder nu Flack och det ska mycket till om hon ska tappa totalsegern.

– Jag måste spela väldigt dåligt och hon måste nog vinna tävlingarna för att ta sig förbi. Dessutom har jag hittills spelat elva tävlingar på touren i år (av totalt 20) och Penny har gjort tre mer. Ändå leder jag och det känns ju riktigt bra.

Vinsten i helgen är Flacks första i en Europatourtävling i kamp med herrarna. Nästa tjej i resultatlistan kom först på sjätte plats, placeringar som är mer vanliga för damerna.

Att en tjej tar hem segern hör inte till vanligheterna.

– Det har hänt en gång tidigare i år. Vi brukar oftast vara nöjda om en tjej kommer bland de femton första, säger Flack och skrattar till.

Att hon skulle lyckas ta hem segern var inte något hon ens tänkt på innan hon drog iväg det första klotet.

– Nej, inte att vinna. Även om jag spelat bra ganska länge nu. Men nu lossnade det verkligen och det gick att slappna av utan att behöva jaga. Jag tänkte att jag skulle försöka få till många dampoäng, kanske komma topp tre där. Något annat hade jag inte räknat med.

Men något annat blev det. Och kanske kan det bli några extra paket för prispengarna under granen för Flack i år.

– Jo, några julkappar till kan det kanske bli, säger hon och skrattar.

Men först ska hon iväg till England och Qatar och spela hem hela Europatouren.

Marie Thomasson/BT

Nina nu bäst i Europa!

Söndagen den 7 november tog Nina silver i English Open och i och med detta har hon säkrat totalsegern i Europatouren!

Wall of fame i Boråshallen

Tisdagen den 18 november kompletterades Wall of fame i Boråshallen, Borås, med ytterligare 5 idrottsprofiler. På väggen hänger nu 20 bilder på stora idrottsmän från Borås.

De fem nya medlemmarna har följande huvudmeriter:

Gustaf Clarén, brottning, tog OS-brons i lättvikt 1932.

Olle Johansson, simning, tog tre EM-guld i lagkapp. Dessutom var han mångfaldig landslagsman i vattenpolo.

Lennart Samuelsson, fotboll, har tagit både VM- och OS-brons. Dessutom kom han med i världslaget 1950.

Eva Fredenlund, bordtennis, har fem JEM-guld som främsta merit. I VM blev det två kvartsfinaler i mixed.

Thomas Ahlström, fotboll, är flerfaldig landslagsman, allsvensk skyttekung samt grekisk mästare.

BIS ordf. Tommy Olsson, Stina Larsson, anställd hos Gustaf Clarén i dennes cigarraffär, Frida Stolt sondotter till Olle Johansson, Lennart och Karin Samuelssons son och sondotter till Lars Samuelson, Eva Fredenlund (Johansson) och Thomas Ahlström.

Svensk dämpingis 1:a stjärna

Att spela pingis på mammas köksbord kan vara en god början på en bordtennis karriär. Så var det för Eva Fredenlund som strax efter att ha provat på hemmavid, redan som pigg nioåring tog sig till Wästerhov pingis klubb som hade lokal nära hennes hem på Bergdalen.

Eva visade sig ha verklig talang för sporten och strax kom framgångarna. Mixed-final, Guld-

medalj i mixed junior-EM, Guldmedalj i singel, mixed (med Hans Alsér) Guld i lag vid junior-EM. kvartsfinaler i mixed i VM samt hann hon deltaga i hela 66 landskamper.

Dessa meriter har gjort henne till "stor grabb" Hennes bordtennis karriär avslutades 1977, då tillhörde hon Stockholms spårvägars klubb. Tidigare klubbar för Eva var Mariedal, Mölndal, Sölvesborg och Östra stadsgränsen.

Marita Wasling

Eva Fredenlund, f. Johansson

Olle Johansson

Olle Johansson tillhör Elfsborgs stora simmargeneration. Var lika bra i simning som i vattenpolo. Olle Johansson var en stark lagkappssimmare där han ofta fick simma sista sträckan. Som till exempel i EM i Monte Carlo 1947 där han förde Sverige till guldmedaljen. Så också i EM i Wien 1950. Där sam han också sista sträckan och där förde han också Sverige till guldplatsen. Olle Johansson fick hand om slutsträckan också i OS i både London och Helsingfors. Och i många andra lagkapper. Olle Johansson var en "De stora tävlingarnas man", som kunde höja sig när det som bäst behövdes. Olle Johansson var också en utsökt polospelare. Hans snabbhet och fina skott gjorde honom till

en viktig del i Elfsborgs pololag. Han gjorde 40-talet landskamper i polo. I det civila arbetade Olle Johansson som tandläkare.

*Olle Johansson
Född i Borås den 6 september 1927, † 1994*

VINTERKRYSS

					ASEA FÖRR	STOR SAL	SORL	LASSE BJÖRN	FÄRMOR SÖTT OCH STARKT		SOM VON	RYMDMÅTT	MAGONT		
					BERGSKEDJA					LASTUTRYMME DET VIKTIGASTE					VAGN
					13 / 12						MUSIKARTISTER	GRIPAPENSIO- NÄRS- ORG.			
					PLATS FÖR AVFALL										
					ÖBO	LÄT SEGER- GULDINNA	BLÄSIGA			FÄGEL HAR FÖRLORAT GÄTT TILL					
VÅTE		KLOCKA	BILJÄRDFORM	BANDY	TERMIN										
50															
BOND				LITET KAPELL				5:e ZINNET	SIST I BREV INTE NU						
VAS					FLOD	LÅN INNESLUTA									
LITER		LÄREN		DIKT BOKDEL				DÖD		J O D					
SPARSAM PERSON						FISK HÖRS MYGG			SKYDD INTYGA						
PULVER					LETTER FOTBOLLKLUBB						SKENBOLAG	SNÄCKDJUR			
BORTTAGNA		TITTA		INTE SÅ GROVT TAR UT LAGET					NORGE THAILAND		I DAG DANSK Ö				
KLARA AV						PÅ VISBY- BIL FÖRR	ORIGINAL TRÄSLAG								
VÄRLDENS LÖN			KOL		GRAV HÄSTSPORT	KÄLKE			ÅS SMILA						
KE X			TUNNA	VÄGEN VÄXT			URAN ORGAN	T J U T A		TYCKA	E J U P P				
K R O N K R O N K R O N											LADE KORT PÅ				
O P P E R A	OKÄND					L O G H A R A	3, 14			VÄDER- STRECK		KVÄVE			
HAR VÄLDE FLESTA							IDROTT- PLATS					BZ 08			

VINTERKRYSS.

Bokstäverna i de skuggade rutorna, rätt sammansatta, ger svaret på en lite udda vintersport, som fortfarande trots milda vintrar, utövas i Sverige.

Skriv ner den sökta sporten på ett vykort, eller brev, och skicka till:

”Vinterkryss”, Bo Zackrisson, Långgatan 5, 547 93 Skagersvik.

Senast den 15 januari 2009 vill vi ha svaren. Som vanligt drar vi 3 vinnare bland de insända rätta svaren. Lycka till !

Rätt svar till förra nummets ”Höstkryss” var CYKEL.

Vi gratulerar vinnarna som blev:

1:a pris 3 Sverigelotter: Ingemar Williamsson, Klövergatan 39, 531 41 Lidköping.

2:a pris 2 Sverigelotter: Ruth Andréasson, St. vägen 9 B, 507 71 Gånghester

3:e pris 1 Sverigelott: Björn Andersson, Skogsvägen 31, 468 32 Vargön.

Lotterna kommer med posten.

Adresser och telefonnummer till idrottshistoriska sällskap/föreningar och idrottsmuseer i Västergötland

Alingsås Idrottshistoriska Sällskap

Adress: c/o Berndt Jivesten
Jungmansgatan 6 B
441 39 Alingsås
Tel: 0322-63 63 58
Epost: berndt.jivesten@telia.com
Lokal Östra Kyrkogatan 3
Ordf. Berndt Jivesten, 0322-63 63 58
Skr. Lars Larsson, 0322-137 24

Lidköpings Idrottshistoriska Sällskap

Adress: Esplanaden 1
531 50 Lidköping
Kansli: Esplanaden 1,
Tel: 0510-216 17
Epost.: lihs@telia.com
Museum: Lidköpings Idrottsmuseum
Esplanaden 1
Ordf. Folke Brink, 0510-249 19

Vara Idrottshistoriska Sällskap

Adress: c/o Carl-Owe Johansson
Källegården 1
534 92 Tråvad
Tel: 0512-140 12
E-post: kallesr-m@swipnet.se
Museum: Källes Rekordmagasin
Källegården
Ordf. C-O Johansson,
0512-140 12

Borås Idrottshistoriska Sällskap

Adress: Box 554
503 14 Borås
Kansli: Allégatan 71
Tel: 033-35 39 39, 033-22 63 55
Epost.: bis@bihs.se
Museum: Borås Idrottsmuseum
Bockasjögatan 2
Ordf. Tommy Olsson, 033-20 04 53b
Skr. Kaj Bengtsson, 033-24 12 73b
Bankg. 5513-8168

Marks Idrottshistoriska Sällskap

Adress: c/o Britt-Marie Knutsson
Backavägen 10
511 63 Skene
Tel: 0320-313 83, 076-10 78 393
Epost: bmk1948@live.se
Museum: Marks Idrottsmuseum,
Boråsvägen 237
Ordf. Britt-Marie Knutsson
0320-313 83

Westgöta Idrottshistoriska Sällskap

Adress: c/o Tommy Wahlsten
Lillgårdsvägen 19
541 42 Skövde
Tel: 0500-48 16 66 b,
0705-39 80 42
E-post: tommy.c.a@telia.com
Museum: Westgöta Idrottsmuseum
Huvudnässkolan, Vänersborg
Ordf. Tommy Wahlsten
Skr. S-Å Mökander, 0322-67 23 10
E-post: sven-ake.mokander
@vargarda.se
Bankg. 5423-6880

Essunga Idrottshistoriska Sällskap

Adress: c/o Kent Larsson
Axgatan 9
465 30 Nossebro
Tel: 0512-508 40
Ordf. Kent Larsson, 0512-508 40
Skr. Lars Carlsson

Skara Idrottshistoriska Förening

Adress: c/o Lars Lundberg
Ivar Wideensgatan 72
532 33 Skara
Tel: 0511-210 86
Museum: Skara Idrottsmuseum, Vilan
Ordf. Lars Lundberg, 0511-210 86
Kontakt: Sjunne Jönsson, 0511-123 06
Epost: lars.lundberg@skara.mail.
telia.com

Vårgårda Idrottshistoriska Sällskap

Adress: c/o Roland Svensson
Fötene Järskagården 1
447 91 Vårgårda
Tel: 0322-62 70 19
Museum: Idrottshist. Cykelmuseet
Tånga Hed
447 91 Vårgårda
0322-62 43 11
Ordf. Roland Svensson
0322-62 70 19
Skr. Stig Sjögren
0322-62 36 51

Falbygdens Idrottshistoriska Sällskap

Adress: c/o Holger Lindberg
Danska Vägen 166
521 31 Falköping
Tel: 0515-17 693
Kontakt: Holger Lindberg, 0515-17 693
Museum: Falbygdens Idrottsmuseum
Odenhallen
Ordf. Holger Lindberg, 0515-176 93
Skr. Evert Carlsson, 0515-121 58

Tibro Idrottshistoriska Sällskap

Adress: c/o Gösta Wahll
Gäre Björkåsen,
543 91 Tibro
Tel: 0504-615 83
Ordf. Ingemar Karlsson, 0504-61 955
Skr. Gösta Wahll, 0504-615 83

Vänersborgs Idrottshistoriska Förening

Adress: Box 80,
462 21 Vänersborg
Kansli: Huvudnässkolan
Tel: 0521-197 03
Epost: vih2@hotmail.com
Museum: Vänersborgs Idrottsmu
seum
Adress: Huvudnässkolan
Ordf. S Gunnar Peterson
0521-141 09

Herrljunga Idrottshistoriska Sällskap

Adress: c/o Sixten Borgvall
Grensgatan 5
524 32 Herrljunga
Bes.adr. Tennishallen, Herrljunga
Tel: 0513-104 93, 0705-65 55 34
Epost: sixten.borgvall@telia.com
Ordf. Rolf Melin, 0513-108 42

Tidaholms Idrottshistoriska Förening

Adress: Stallängsvägen 4,
522 34 Tidaholm
Tel: 0502-60 63 38
Museum: Tidaholms Idrottsmuseum
Stallängsgatan 4
Ordf. Brynolf Antonsson

Karlsborgs Idrottshistoriska Sällskap

Adress: c/o Göte Ivarsson
Gökstigen 16
546 33 Karlsborg
Tel: 0505-108 50, 0731-42 22 51
Ordf. Roland Gustafsson, 0505-306 14
Skr. Stig Brehag, 0505-403 87

Trollhättans Idrottshistoriska Sällskap

Adress: c/o Hasse Rosendahl
Österlånggatan 80A
461 35 Trollhättan
Tel: 0520-334 43, 0708-61 22 10
Ordf. Hasse Rosendahl
Epost: hasse.georg@telia.com

Västgötaidrottens Guldklubb

Adress: Box 554
503 14 Borås
Tel: 033-35 39 39a,
0706-81 21 16
Ordf.: Olof Toftby, 033-26 68 60
Skr. Solveig Sundequist,
0500-41 86 94

Vadsbo Idrottshistoriska Sällskap

Adress: c/o Björn Jansson
Tallstigen 8,
542 23 Mariestad
Tel: 0501-108 29
Lokal Marieholmsvägen 2
Ordf. Bo Zackrisson, Skagersvik
Tel: 0551-203 22
Skr. Björn Jansson, Mariestad
Tel: 0501-108 29

WESTGÖTARNAS IDROTTSHISTORIA

är en medlemstidning för Westgöta Idrottshistoriska Sällskap
samt övriga sällskap & föreningar i Västergötland

Ansvarig utgivare: Tommy Wahlsten

Redaktör: Leif Svensson

Redaktionskommitté: Tommy Wahlsten, Sven-Åke Mökander, Leif Svensson och
Olof Toftby.

Tryck: Dahlins Tryckeri AB, Borås

Kontaktpersoner:

Leif Svensson Tel. 033-26 69 88 0704-39 84 32 E-post: leif@bihs.se	Olof Toftby Tel. 033-22 63 55 0706-81 21 16 E-post: olof.toftby@bihs.se	Tommy Wahlsten Tel. 0500-48 16 66 0705-39 80 42 E-post: tommy.c.a@telia.com
---	--	---

Styrelsen för Westgöta Idrottshistoriska Sällskap

Tommy Wahlsten, ordf.
Lillegårdsvägen 19
541 42 Skövde
0500-48 16 66
0705-39 80 42
tommy.c.a@telia.com

Bo Zackrisson, v. ordf.
Långgatan 5
547 93 Skagersvik
0551-203 22
0705-24 58 61

Sven-Åke Mökander, sekr.
Markgatan 39, 441 51 Alingsås
0322-67 23 10 b, 0322-60 06 65
sven-ake.mokander@vargarda.se

Sture Pettersson, kassör
Bergsängsvägen 40
521 30 Falköping
0515-153 60, 0708-15 36 01
pettersson.sture@telia.com

Olof Toftby
Öresjövägen 26, 513 35 Fristad
033-26 68 60 b
0706-81 21 16, 033-22 63 55 a
olof.toftby@bihs.se

Benny Östh
Hästkövägen 47
462 54 Vänersborg
0521-187 85, 0706-51 32 83
052118785@telia.com

Folke Brink
Fröjdegårdsvägen 32
531 56 Lidköping
0510-249 19
folke.brink@telia.com

Karin Monsén-Karlsson, suppl.
Skindmo Moholm
461 98 Trollhättan
0520-42 51 26
karinmonsens@hotmail.com

Dag Wissler, adj. VIF
0321-103 01

Kenneth Tidebrink, adj. SISU
0502-109 66

*God Jul
och
Gott Nytt År!*

*önskar
WIS styrelse och WI:s redaktion*

Posttidning B

Returadress:

Westgöta Idrottshistoriska Sällskap
Box 554
503 14 BORÅS

Kinnas bowlingstjärna Nina Flack

Foto: Lars-Åke Green/BT

Nina Flack som tog 3 EM-guld fortsätter att imponera!

Se artikel på sidan 27